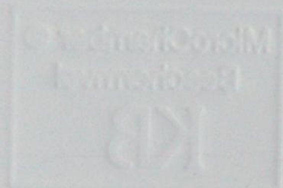

O R E S T O

Verdruckte Onnooselheyt;

En de Ramp-salige

S I B Y N A.

TREUR-SPEL.

Op den Regel

Door geyle Min, Komt dolle sin.

DOOR

J. CLAERBOUT.

t'AMSTERDAM,

By Pieter Timmers, Boeck-verkooper / woonende inde Kalver-straet. ANNO 1662.

OP-DRACHT
Aen den konst-lievende Poët
JAN VOS.

Alsoo mijn selden-rust-soeckenden geest, my steedts aen prickelt om het overschot van mijn onrustbare tijt te besteden, in de ed'le Poëzy, soo heb ick dit Treur-spel te voorschijn ge-bracht, en alsoo *Apollo* vereyscht een beschuts-heer, soo verkies ick U.E. die sulcx toe komt, door dien U.E. zijt de eerste kennis die ick tot *Amsterdam* by nige Lief-hebbers quam te verkrijgen: derhalven, offer u dit geringh *Rÿm-werck* op, neem 't in u beschermingh, tegen den genen die d'onnoosele *Oresto*, noch meer soude willen verdrucken, doch met voor-waer U.E. in geen gevaer te stellen, vermits

De Spin haer steedts verweckt
Om't Loof en Kruyt te schaden;
En 't Bietjen honigh treckt
Uyt alderhande bladen.

Vorder wensch ick mijn Heer en vrint in de beschermingh des Alderhooghsten.

U toegenegen vriendt
en dienaer,

J. CLAERBOUT.

OP

OP
Den wel-geoeffenden Poët
J. CLAERBOUT.

KOmt nu, ô Nymphjes, drie-mael dry,
En voeght u t'samen aen de Ry;
Bekranst dat hooft dat ons soo moedigh komt voortreden:
Komt mee, ô suyver Sang-ring-kroost,
Minerva uyt de Cop geloost
Van *Jovis*, door de kracht der Diamante sneden.

Pluckt Palm, en Myrth', en Rose-blaen,
Soo! laet geen tijdt verlore gaen;
Verçiert het geestigh *Breyn* dat sich niet hoeft te schromen
Parnassy spitse te betre'en,
De wijl hy heeft soo soete re'en
U[illegible] l'HYPOCRENE-FLES, met lusten in genomen.

C. H.

Aen den Sin-rijcken Poët J. CLAERBOUT,
Op sijn Treur-spel van
O R E S T O.

WEl doet ghy brave *Geest*, die met u held're stralen
Verçiert den *Helicon*, en doet Vrouw *Pallas* dalen.
Want ghy door *Reden* sticht; en d'*Accoley* verçiert:
U naem wert door *Euroop'* door *Faams-Basuyn* geviert,
Door dien u vlugge pen, seer aerdigh komt te toonen,
Hoe geyle minne-lust, de Daet bestaet te loonen:
De trouw' *Onnooselheyt* verdruckt, en komt in noot,
De wraeck en wil geen rust, maer brouwt haer eygen doot.
Vervloeckte *Tooveres* van oneerbare luste,
De deught u wooningh schout, en vint by u geen ruste,
Daerom dit *Treur-vertoogh* tot leeringh doch aenschout,
Op dat ghy u verstant op KLAERE gronden BOUT.

Die vvel doet, vvel vindt,

ELISABETH WYNANTS.

Spels In-houdt.

DIt is een Treur-ſpel, met den aenvanck van den dagh
Dan krijght den handel klem, en in den omme-ſlagh
Daer toont ſich *Hydra* in: men ſiet de Treur-tooneelen
Beplaetſen 't Hof en 't Boſch, en dan ſoo ſiet men ſpeelen
Hoe dat de *Coningin*, door geyle minne ſocht
De minne van den *Soon*, en hoe hy is gerocht
Om hals door haer bedrijf: en vorder ſiet men komen
Hoe ſy door eygen hant haer 't leven heeft benomen,
En hoe dat *Dalida*, haer ſelfs gebruycken liet
Tot Coppelſter, en hoe 't in 't laetſte is geſchiet,
Dat ſy door 't blancke ſtael, het leven moſte derven,
En hoe ſijn *Majeſteyt*, de doot ſocht door het ſterven.

PERSONAGIEN.

Dandalus,	*Coninck.*
Sibyna,	*Coningin.*
Oreſto,	*Conincks Soon.*
Dalida,	*Kamenier.*
Fabianus,	*Kamerlinck.*
Galenus,	*Capiteyn van de Lijf-wacht.*
Richard,	*Hof-jonckers.*
Hanſius,	*Hof-jonckers.*
Hydra,	*Booſe Geeſt.*

STOMME.

's Conincks Lijf-wacht.
Beulen.
Tyſiphoon.
Mageer.
Alecto.

EERSTE BEDRYF.

Koningin.

Van dat het Morgen-root komt door Aurora dagen/
Soo ben ick in den Hof/ en doen niet dan beklagen
Mijn eyndeloos verdriet/ ick placht in roos en kruyt/
En 't geen den ommetreck verciert gelijck een Bruyt/
Te nemen mijn vermaeck; de over-soete zangen
Van 't quelent Pluym-gedyert'/ dat dede my ver-
langen
Naer 't kittelent gehoor; in somma/ al het geen
Dat zweem naer 't soet vermaeck/ dat konde my alleen
Verheugen/ als ick quam ten Hove-waert getreden/
Daer ick in tegen-deel nu op den dagh van heden
My vinde in een Hof van doolen soo verwert/
Dat ick geen eynde vind' als plagen/ 't geen mijn hert
En ziel ontstellen doet/ mijn onvoltoyde sinnen
Die doolen meer en meer in 't Dool-hof van de minne;
Of ick mijn liefde toon/ en dat ick gene baet
Kan trecken uyt 't gesicht/ noch sprake/ noch gelaet/
Wat voordeel kan 't my doen/ mijn geest en kan niet rusten/
En schoon ick in het groen my poog' om te verlusten/
Soo steeckt my aen de borst/ des Echo's weder-klanck
Behaeghtme niet-met-al/ en 't Nachtegaels gezanck
Dat walgt my in 't gehoor/ mijn slepende gedachten
Die aers'len t'elcke-mael/ en bersten uyt in klachten/
Soo dat ick steedts verlang' naer 't keeren van den dagh/
En als ick ben ter koets gesteegen/ dat ick mach
Verlusten mijnen slaep/ dan komen Minnens vlagen
My steygeren in 't hooft/ soo dat geen slaep kan schragen
Mijn gansch vermoeyde le'en: de Koninck mijnen Man/
Die door dit selsaem doen by-na niet rusten kan/
En weet niet wat my let/ die stelt sich tot het waken
Met my/ en ach! eylaes! 't geheym van dese saken
Moet blijven van 't gehoor/ door dien mijn liefde is
Gegront-vest op sijn kroost/ soo dat verderffenis
Hier in veroorsaeckt wierdt/ indien hy 't quam te weten/
En even-wel de Min die heeft dees borst door-beten

 Tot

Tot midden in mijn hert/ en heeft daer eenen Throon
En Altaer op-gerecht/ ſoo dat ick 's Koninghs Soon
Voor 's Vaders aerdt verkies/ en ſchoon de eerbaerheden
Sich kanten wil/ 't en kan by my niet zijn geleden
Dat ick de kracht weer-ſta van dees gedwongen liefd'/
Daer kom af wat het mach/ dees Vrouw moet zijn gerieft
In 't geen haer hert begeert/ de Prince die moet weyden
In mijn gedachtenis/ of 't zieltje ſoude ſcheyden
Van ſijn gelege plaets/ wanneer ick mijn gedacht
Gaen voede met gepeyns/ dan werdt mijn geeſt verkracht/
Dan woel ick op den dons/ dan vliegh ick gins en weder/
Dan rijſ' ick over end'/ dan legh ick my weer neder/
Dan ſien ick naer den dagh/ dan weder naer den nacht/
Gelijck het heden blijckt: de Swane-dons hoe ſacht
En kan mijn geure geeſt verheugen noch vermaken/
En mijnen ouden Man/ die Venus purp're kaken
Wel eertijdts heeft gekuſt/ die weet'er weynigh of
Wat my gebreken mach: daer komt hy in den Hof; *Koningh uyt.*
Ick veyns my. Koningh. Waerde Lief; wat maeckt u zwacke ſinnen
Op heden ſoo ontſtelt? wat mach mijn Lief beginnen
Te rijſen van mijn zijd'? eer Phœbus met ſijn hooft
De kimmen heeft door-boort/ ſoo vind' ick my berooft
Van mijn Princes: ghy zijt ſoo ongeruſt/ geen ſlapen
En komt de ganſche nacht u ziel of breyn betrapen;
Wat deert mijn Koningin? wat iſſer dat u ſchort?
Wat quelt u? 'k bidde ſpreeckt/ of uwen Koningh wort
Onduldigh in dit doen! Koningin. Het geen ick heb geſproken
Dat ſegh ick heden noch/ mijn ſlaep-ſucht werdt gebroken
Voor 't naerſte van de nacht/ en als ick ben ontwaeckt/
Dan reyckt geen ruſt haer hulp. Koningh. Hoe bentge dus geraeckt
In deeſ' uytſinnigheyt? en kondtge niet bedencken
Wat dat u deeren mach/ of wat het breyn mach krencken?
Koningin. Genadigh Vorſt/ dit komt ſoo by geval; 't gemoet
Het geen is op-gepropt met al te hevigh bloedt/
Dat ſteygert t'elcke-mael in mijn veraerde ſinne/
En maeckt my ongeruſt in 'k weet niet wat. Koningh. Komt binne/
En maeckt u vaerdigh om met een te gaen ter jacht:
Ick wil niet meer dat ghy in 't eenſaemſt' van de nacht/
Of in de dageraet ſult loopen dus te quelen/
Ick ſal van nu voortaen in 't Hof tornoye ſpelen/
En dans en mommery gaen brengen aen den dagh/
Op dat u droeven geeſt ſich meer verheugen mach
Als 't eertijts heeft gedaen/ ick merck 'et aen u weſen
Dat een'ge zwarigheyt of droef-ſieckt' is gereſen

Uyt u bezwaert gemoet / en daerom sal den Staet
En 't gansche Hof van nu verand'ren van gelaet /
Om sien of ick niet sal de Koningin genesen /
En brengen wederom gelijckse was voor desen.
Koningin. Dus sal het niet geschien. Koningh. Wat seght mijn Koningin!
Koningin. Och! niet mijn Prins / maer 'k voel dat ick verandert bin /
En vreese dat het sal door dit u doen niet bate /
Ghy soudt veel beter doen my hier alleen te late;
Dan onder al 't gewoel. Koningh. De eensaemheyt die is
U schadelijck mijn Lief / die sieckte (dat 's gewis)
Die heeft dees grillen in / 't geen kan tot voordeel strecken /
Dat wiltse niet / men moet door vreught de geest op-wecken /
En houden 't gansche lijf geduerigh in beslagh /
Soo sultge werden weer gelijck te vooren. Koningin. Ach!
U voor-stel is niet goet / ghy soudt u Vrouw wel raden /
't Geen my verstrecken sou tot ramp en meerder quaden.
Koningh. Laet u geseggen / Lief; Natura is 't / die wilt
Altijdt in tegen-deel u wesen in de schilt:
Schep moet / en wilt u gaen verheugen en vermaken:
Ey komt / ick sal met u noch hand'len van dees saken:
Ey komt doch binne-waert! Koningin. Hoe luttel weetge 't geen
In 't hert verholen ligt. Kon. Wat seyt mijn Lief! Koningin. Dat geen
Noch blijdtschap / noch vermaeck mijn herte kan versraeyen:
Indienge heden wilt my met vernoegingh paeyen /
So doet als 't is gesegt. Kon. Wat's dat? Koningin. Indien 't gedacht
Van sijne Majesteyt is zwanger om op Jacht
Of Visschery te gaen / ghy kondt u lusten voeden:
Voor my / mijn waerde Vorst / ach! nemet my ten goede;
Laet my in eensaemheyt op mijn verheve Zael:
Daer hou ick meerder van / dan van het groot onthael
Der Princen / of op 't Mael der weeldige banckettten.
Koningh. Ick sien dit vorder in / de tijdt kan tijdt versetten /
Dat is gewis / daerom komt my nu te geval /
En doet mijn sin / ick weet u sin verand'ren sal.
Koningin. Dat is onmogelijck. Koningh. De tijden sullen 't leeren:
Ick sal van stonden aen soo hoogh als lage Heeren
Doen komen naer het Bosch / den Prince / mijnen Soon /
Met al den Adeldom / die werdt met een ontboon:
Dies maeckt u vaerdigh om met uwen Staet te komen /
Ick heb wat wonderlijcks op heden voor-genomen.
Koningin. Soo doen ick van 's gelijcx. Koningh. Wat seyt mijn hert en ziel?
Koningin. Het geen ge oyt geboodt dat dat my wel beviel /
Gelijck 't noch heden doet / en daerom / 'k sal my voegen
Naer u genegentheyt. Koningh. Ick hoope te vernoegen

Mijn

Mijn Princes waer ick kan. Koningin. Soo doen ick van gelijck/
Maer de vernoegingh streckt tot d'Erfgenaem van 't rijck.
Koningh 'k Verstaen u niet. Koningin. Mijn Prins/ ick segge dat ick heden
In 't gene ghy besluyt/ my houde wel te vreden/
En 't geen naer dese tijdt ghy goet vindt/ dat ick my
Nu ganschelijcken stel onder u heerschappy.
Koningh. Mijn Waerde/ gaen wy heen/ Apollo is aen 't rijsen/
Ick heb de lust om my met 't Wildt-gebraet te spijsen/
't Geen noch in d'hoolen schuylt. Koningin. Mijn lust verstreckt alleen
Tot voedingh van de min: ick volgh de Vorst/ gaet heen.
Koningh. Soo werdt u komst' verwacht. *Koningh binnen.*
Koningin. Ha Oude! die het leven
My wars en zat zijt: ach! wat hebben doch bedreven
Mijn Ouderen/ dat sy my gaven aen een Man
Door tijden af-geslooft? en wat soo gingh hem an
Te voegen met de geen die van getal en jaren
In geen verlijckingh komt? het welcke baert 't bezwaren
En tegen-strebigheyt/ dit maeckt dick dat den sin
Sich niet vernoegen kan: de Moeder van de min
Die heeft door haren Soon mijn herte soo door-schooten/
Dat ick geen rust en vind'/ voor dat sal zijn genooten
De vruchten van de min: De Prins Oresto/ die
Mijn ziel gevangen houdt/ en als in slavernie/
Die bindt my aen hem; ach! die soeck ick te behagen/
Tot dat hy merckt en siet de heete minne-plagen/
Die 't herte over-stroomt: Hy merckt het wel/ maer 't gaet
Hem noch aen 't herte niet mijn onvoltoyde staet:
En daerom/ ô Godin/ die u Kindt kondt gebieden/
Ey komt my te geval/ en laet in 't kort geschieden
Dat uwen Soon een pijl in 't herte schieten mach
Van mijne waerde Prins/ soo sal ick dagh voor dagh
Op u gewijdt Altaer het Reucke-werck doen branden
Van ware danckbaerheyt/ ick sal mijn Offeranden
Al steedts verdobbelen: verhoort mijn bee/ op dat
Ick niet in min verteer/ en sterve op de padt
Te halve wege-waert: Ha! Prins Oresto/ 'k hope
Dat my in dese Jacht een vreughde-dagh staet ope;
Ick sal my aen u zy doen brengen/ 't zy door list/
Of hoe het wesen mach/ en soo de hoop dit mist/
Soo sal het Toover-kruyt sijn herte soo vervoeren/
Dat ick sijn ziele sal doen aen mijn ziele snoeren
Met stricken van de min/ en als hy is in 't net/
Dan stel ick 't naer mijn wil: hier moet zijn op gelet. Binnen.

Oresto,

Oreſto, Fabius.

Fab. Apollo quam de kim ſoo haeſt niet door te breecken
Door wolck en nevelen / of quam vaſt aen de beecken
Die ons geleyden in het Koninckliicke wout.
Oreſto. Ten waer door eenen droom / geloooft my / en vertrout/
Ick waer van 't Ledikant ſoo haeſt lijck niet geſprongen/
Maer door dit naer geſicht ſoo wierde ick gedwongen
Te komen van de Koets. Fab. Dit gaf my achterdocht
Door u te vroegh vertoogh / vermits de friſſe vocht
Soo late in de nacht ons alle deed verheugen/
En 't Jufferſchap en kon door d'heel en halve teugen
Soo haeſt niet ſche'en / vermits de vreughd' haer had verraſt.
Oreſto. 't Is waer / men ſcheyde noo ; doch 'k ſcheyde : maer wat waſt/
Soo haeſt en was ick niet ter Koetſen neer gelegen
Of ick viel in de ſlaep en heb een droom gekregen/
Seer wonderlijck / en ſoo ick daer van wacker wier/
Soo hoord' ick om my heen een vreeſelijck getier/
Soo dat de weder-klanck her-quam als uyt een kelder/
Dan liet ſich het geluyt ſich hooren dof / dan helder ;
Mits quam een Raefs geſchreeu / en riepen yſlijck ; Graef/
Soo dat ick wierdt ontſtelt gelijck een slooden ſlaef:
Eylaes! mijn doffen geeſt een droeve rolle ſpeelde/
Mits dat wat anders my de ſinnen voren beelde/
Doen rees ick over-end / doen hoord' ick niet ; maer laes!
Soo haeſt ick weder lagh ſoo hoord' ick weer 't geraes/
Ick ſagh een Leger-bend' van Kraeyen om my vlogen/
Ick rees / doen hiel 't weer op / ſoo vond' ick my bedrogen/
Doch in een korte ſtondt ſoo lagh ick / en my docht
Dat mijne Kamer-deur van ſellifs open rocht/
En dat de venſteren los van malkander raeckte/
Voorſeeckerlijck de Kas die ſtondt gelijck en kraeckte/
En hadje eens gehoort 't geklletter van het glas
En op de ſchou / eylaes! mijn tranen als een plas
Beſtroomde het geſicht / en mijn beſtorven wangen/
Vermits een Nacht-uyl my op-hoopte al de bange
En nare ſchricken die ick leyder lijden moſt:
Het vreeſſelijck geſchreeuw des Vogels ſcheen de Vorſt
En ſijn gemael en my haer rampen uyt te ſchreeuwen/
Dit is al meer gebeurt in dees en and're Eeuwen:
Sou ick u altemael verhalen wat te nacht
My weder-varen is / mijn ſinnen en gedacht
En waer niet wijs genoegh / de angſt en al de vreeſ
Die ick geleden heb te ſeggen / 'k vrees naer deſe

Dat ghy wat hooren sult. Fab. Oresto / het is raes/
Wie dat op droomen steunt / die is niet recht een dwaes/
Gelooft my en vertrouwt dat dit zijn yd'le dingen/
En dat 't zwaer bloedt dees droom u quam te voren bringen;
Dit is maer ydelheyt / ick bid u / zijt goets moets/
Verdrijft dit spoock door vreught. Oresto. Een Uyl sit op de Koets/
Naer dat hy op de Schou een wijle had geseten/
Dat te verwond'ren is / soo moet mijn Heer dit weten
Dat niemandt 't ongedyert ter Kamer heeft gebracht/
Soo dat met recht ick hou dit Voor-spoock als verdacht:
Ick weet niet wat ick sal van dese droom bedincke.
Fab. Wie sou u hinderen? of wie soo sou u krincken?
Wat Kampen soude u hier vallen op den hals?
Ick segh noch eens / 't is raes! Oresto. De tijden zijn te vals/
Wanneer men dickmael waent ten hooge top te zwebe/
Soo werdt men eer men 't gist door 't ongeval gedrebe
Aen een onsienb're klip / en stoot het Schip in tween;
Wie weet wat van dees dagh / eer datwe sullen scheen/
Ons weder-varen sal? d'ervarentheyt komt leeren/
Hoe schielijck dat'et kan hier met de Mensch verkeeren.
Fab. Mijn Prins / hoe zijtge dus verandert van gemoet?
Ey! wischt uyt u gedacht al 't gene dat u doet
Ontstellen in de ziel / ghy weet wel dat de droomtn
Meest ydel zijn / wel! moet u groot gemoet nu schroomen
Of sich ontstellen om een droom een visioen?
Ey! zwijght doch / laet ons gaen / de Jacht sal lusten doen.
Oresto. En heeft des Uyls geklanck de Progne niet beschoore
Haer val en onderganck wel ses Jaer van te voren?
Fab. 't Is waer het geenge seght / de Prince die verklaert
My saken ongewoon / ghy soude wel vervaert
My heden maken door dees ongehoorde reden/
Sou dese vreughde-dagh (daer groot en kleene Leden
Verheught zijn en verblijdt) verkeeren wel in druck?
Oresto. Ick vrees! ick vreese voor het bitse ongeluck!
Fab. Daer blijdtschap is in huys / daer siet men dickmael bringen
De droefheyt voor de deur / het zijn gemeene dingen;
Doch evenwel mijn Prins wy moeten niet te seer
Ons hangen aen een droom / de Koninck onsen Heer
Die heeft gelast dees dagh in vreughde te besteden.
Oresto. Kom gaen wy dan Mijn Heer / ick bend'er in te vreden;
Doch even-wel ick mach sijn wil vol-doen en lust/
Maer 't herte is ontstelt / en blijft steedts ongerust.

Hansius

Hansius. Dit gaet nu op een jagen aen/
Men siet een yder loopen
Beslaeft / besweet / men blijft niet staen/
Het wilt dat moet 't bekoopen.
Hier vanghtmen nu met Spriet en Net/
Met Brack / en Winde-honden/
Met Roer en Boogh / Spriet en Musquet/
Men doet in 't Bosch veel ronden.
Nu mach het soete Wilt-gebraet
Wel in sijn holen loopen/
Wie dat al hier het leven laet/
Die sal men 't vel af-stroopen:
Nu meughje vreesen voor 't gesicht;
O! wilt dier / wachtje hielen:
Indienje jou laet vangen licht/
Soo sal men jou vernielen.
Het Hof nu uyt gelaten is/
Elck wacht sijn hals en pooten/
't Gaet nu op u / niet op de vis
Je meughtje gat wel stooten.
Ja vreest vry Leeuwen en Luypaert/
Ghy Beeren / en ghy Wolven:
Men sal u grijpen by de staert/
En smijten doodt met kolven.
Ghy Borssen / Hinden / Hart en Swijn/
Men sal u sien te vinden/
Ghy haes / ghy Vos / ghy snel Konijn/
Men sal u gaen verslinden.
Ghy Geyt / ghy Bock / wie datje zijt/
Wacht nu u hals en krage/
Het is nu hier den rechten tijdt/
Om u soo wat te plage.
Wacht nu u vel / wie datge bent/
Ghy groot en kleene vogels/
Men heeft 'et op u aen-gewent
Met Pijlen / Kruyt / en Kogels.
Ghy spechten / en ghy Oye-vaers/
Ghy Gansen/ en ghy Struyssen/
Elck wacht sijn beck / sijn hol / sijn naers/
Men gaet nu op u kruyssen.
Ghy Kranen / en ghy Marelaers/
Ghy Quartels / en ghy Valcken/
Elck wacht sijn beck / sijn hol/ sijn naers/
Men sal u gaen verschalcken.

Ghy Snippen Musschen 't kost u lijf/
En alle die zijn sitters/
Ghy Lijsters / Exters / vlieght nu stijf/
Ghy Kneutjes / en ghy Pitters.
Ghy Vincken / en ghy Spitme dit/
Ghy Pauwen / en ghy Uylen/
Wilt ghy niet raken aen het spit/
Soo moet ghy u verschuylen.
Ghy Habick / Quartels / en Koekoeck/
Velt-hoenders / en ghy Duyven/
Ghy mooght wel vliegen om een hoeck/
Of siet men sal u knuyven.
Ghy Spreeuwen / Smienten / en Leeuwerck/
Ghy Keygers en ghy Enden/
Ghy Kauwen vlieght vry na de Kerck/
Men sal u sien te schenden.
Ghy Raven die op krengen vlieght/
Men sal u sien te deren/
Ghy Krayen / soo men u bedrieght
Soo kost'et al u veren.
Ghy Kiecken-diefjes wachtje poort/
Ghy Swanen wachtje becken/
Al wie men krijght die moet nu voort/
't Is tijdt / ick moet vertrecken. Binnen.

TWEEDE BEDRYF.

Koningin, Dalida.

Koningin.

MYn waerde Dalida / hoe kan dit neerstigh jagen
Vermaken dese vrouw / ick moet geduerigh klagen
En smoren mijn verdriet en over groote smert/
't Geen onverdraeg'lick is in mijn benaude hert.
Dalida. Genadigh Koningin / laet ghy in 't herte smooren/
De knaging uw's gemoets en mach de Vorst niet hooren/
't Geen dat Me-vrouw mis-noeght. Koningin. ô Dalida / ô neen/
Dat sou de middel zijn / om dalen naer beneen
In 't al verslind'regraf. Dalida. Derft ghy 't hem niet vertrouwen;
Wie sultge dan Me-vrouw voor u hert-klager houwen?
Indien het is een saeck het gene niet betaemt
Aen 't Mann'-geslacht verhaelt/ soo weest dan niet beschaemt
Om my dit diep geheym in alles te verklaren/
Ghy weet wel dat ick 't sal geen menschen openbaren;

Ick bidde dat ghy 't doch u Dienaresse seght.
Koningin. Indien-ge middel wist te wijsen my den weght
Tot mijn behoudenis / en dat geheymenissen
Waer in u mont gesmeet. Dalida. Ick sweer u / mijn gewisse/
Dat hou ick suyverlijck / en mijne tongh soo langh
Als my de Ziel dit lijf en lichaem houdt in dwangh/
En 't geen ick brengen kan voor u Me-vrouw te wege;
Siet hier is u Slavin tot uwen dienst genege.
Koningin. Dit voor-stel staet my aen / ghy maeckt door uwe vlijt
En over trouwigheyt / dat ick tot aller tijdt
U sal een danckbaer hert op-off'ren tot mijn leven
Hier sal geëyndight zijn. Dalida. Wilt my te kennen geven
't Geheym van u gemoet / soo kontge door mijn raet
Wel lichte kome tot 't geen strecken sal tot baet.
Koningin. Mijn tongh we'er-houdt mijn spraeck.
Dalida. Wat sal 't ten lesten wesen?
Indien den krancken mensch van 't quaet wil zijn genesen
Soo heelt hy noyt sijn quael. Koningin. Mijn quael die is soo groot/
Dat wel te vreesen staet / dat my de bleecke doodt
Hier uyt veroorsaeckt wort. Dalida. Ick weet niet wat bepeynsen;
Ick bid u waerde Vrouw en wilt niet langer veynsen/
En houdt mijn grage lust niet langer in den bant/
Ontlast u / seght / hebt ghy u liefd' of min geplant
Dat buyten d'echten-staet? ick heb dit aen u wesen
(Alsoo ick mercken kan) al lang gesien voor desen/
Dat u yets in 't gemoet of in de ziele sit
En is 't niet soo Me-vrouw? Koningin. Daer tref-je recht het wit:
Het is nu wel een maent of meer of min geleden
Dat mijn verslage ziel soo heftigh wiert bestreden
Tot heden desen tijdt. Dalida. Verberght my niet Me-vrouw/
Wie is 't? Koningin. 'k en derf.
Dalida. Spreeck uyt / weest niet beschroomt. Koningin. Hoe sou
Ick derven? want 'k en weet hoe ick hem sal benamen/
Hy kan niet zijn genoemt / of moet my billigh schamen/
En evenwel de min heeft soo dit hert verheert/
Dat ick nu van my niet en werde geregeert.
Dalida. Indien ghy wilt u geest en herte wat verlichten/
Soo moetge kondtschap doen (ge moet my onderrichten)
Wie dat den genen is die u geklupstert houdt;
En als ick 't weet / ick sal (gelooft my en vertrout)
U raden: en dan sien tot u voorneem te komen
Indien het moog'lijck is / dus hoeftge niet te schromen/
Al waer 't de jonge Prins / des Koninckx eenigh kindt/
't En sou geen wonder zijn! de mensche raeckt gesint/

Daer hem de Schuym-godin de sinnen komt te buygen:
Siet Mirra, die u kan het herte overtuygen/
En was haer Vader niet de gene daer de sin
Op speelde/ en 't genot genootse door de min/
En Antiochus quam sijn Stief-moer door dees dinge
Te minnen; laes! wie kan de minne-tocht bedwinge/
En daerom seght vry uyt. Koningin. Ghy hebt hem al genoemt.
Dalida. Soo is 't Oresto/ die soo hooge is beroemt
In 't Koninckliicke Hof/ de min en siet geen staten
Noch 't bloet-verwantschap aen/ de min is uytermaten
Verscheyden in den mensch/ maer hebje hem dees min
Noch niet geopenbaert? Koningin. ô! ja/ maer hert en sin
Die blijven even koel/ het schijnt hy heeft geen wesen
Noch treck noch sucht tot my/ die hem heb uyt-gelesen/
Hy is al hoorend' doof/ en is al siende blint/
Hy acht den genen niet die hem soo vierigh mint;
Wat ick voor reden voer hy wil na my niet hooren/
Dit druckt me/ Dalida/ dees Vrouwe sal versmooren
In d'heete minne-vlam. Dalida. Ick gaen sien om de Prins
Te spreken naer behoor/ ick sal in allesins
Soo aerdigh in gesprek der minnens saecken treden
Dat ghy sult zijn vernoeght/ dus houdt u wat te vreden;
Ick sal dat hert van steen gaen meucken door het lidt
En maken 't koudt gemoet dat branden sal van hit.
Koningin. Daer komt de Vorst: men veynst. *De Koninck met 't heel hof-gesin.*
Koning. Mijn Waerde/ 't is nu heden
De rechte tijt om sich tot jagen te besteden
Koningin. Daer ben ick toe geneyght. Koningh. Is 't alles wel bereyt?
Rich. Wanneer dat maer gelieft sijn hooge Majesteyt.
Fab. Wy treffen het geluck/ om vangen inde dalen/
En bergh/ en beeck/ en bosch: het Wildt siet Phœbi stralen/
En 't vriendelijck gesicht dat schittert op ons neer/
En maeckt den mensch verheugt/ en 't vee. Koning. 't Verblijt my meer
Dan of ick het musijck/ en Orgels hoorde spele:
Men jaegh nu wat men kan/ 't en sal my niet vervele/
Vermits Apoll's gesicht soo lieffelijcken staet
Dat ons geen onweer dreyght/ mijn Son/ mijn dageraet/
Mijn Phenix/ kom/ ey kom/ en wilt nu droef heyt staecken/
En wilt u op de Jacht verheugen en vermaecken.
Koningin. Soo raken wy gelijck de Haes en 't Wildt op 't spoor.
Koningh. De Winden laet die stracx de winden kerven door.
Hansius. Dat sal met een geschien. Koning. Jaegt af de Brack alvooren/
Laet schat'ren het geluyt al van des Jagers Hooren.
Binnen, behalven de Koningin, die staet als in gedachten: De Jacht gaet aen. Hans. uyt.

Haer Hoogheyt dus alleen! Koningin. Vertreckt ghy naer het woudt.
Hans. Bezuyden 't Bosch daer ist dat 't Hart en Wildt sich houdt/
Gelieft haer Majesteyt niet derrewaert te loopen?
Men sal in korte tijt verkrijgen 't Wildt met hoopen.
Koningin. O neen! o neen/ mijn geest en lust nu niet te gaen
Uyt Jagen wijl het Wildt te schuw is/ laetme staen/
Nu dat my oock het Haes 't gesicht my heeft benomen/
Soo ben ick niet bequaem om loopen. Hans. Zijn 'et droomen?
Of boert de Koningin! Koningin. Neen Hansius/ o neen/
Het Wildt van my begeert dat is daer maer gesche'en.
Hans. Waer ist? ick sal het Dier aen-nemen te betrappen/
Al waer het noch soo schuw/ 'ten salme niet ontsnappen/
Wanneer mijn Jagers Speer is vaerdigh/ en mijn oog
Be-oogen kan het Wildt. Koningin. Het Wildt wel eer bedroog
Den gausten op de Jacht/ maer dit 's een Wildt 't komt schieten
Naer sijnen Jager toe/ sijn pijlen zijn verdrieten
En schricken/ 't raeckt mijn hert/ daer 't eerst sijn oorspronck nam/
Waer uyt ontsteken is een on-uyt-blustb're vlam/
Een gloet een Æthnas-vyer/ soo dat my af wilt branden
Het hert en aderen/ en al mijn ingewanden/
Ten zy dan dat dit Wildt/ sijn wille-keur soo set
Dat 't Wilt en Jagerin geraken in het Net:
Soo niet soo sal het Wildt in korten tijdt my dooden.
Hans. Wat seght de groote vrouw? Konin. 't Verbinden is van nooden/
Of andersins ick sal verteren in de gloet/
En branden/ of ten zy dat 't Wildt mijn quael versoet.
Hansius. Het ware quaet genoegh al waertge uyt u sinnen.
Koningin. Vertreckt uyt mijn gesicht. Hans. Hoe! is de Koninginne
Benevelt in 't verstant? wat mach haer zijn gebeurt?
Sy snautme toe/ hoe is Me-vrouwe soo versteurt?
Koningin. Vertreckt! Hansius. Met u verlof. Binnen.
Koningin. Hoe kan ick my begeven
Tot jagen/ wijl de Prins Oresto is mijn leven/
Daer ick mijn aem uyt schep? Oresto/ sonder u
Soo ben ick levenloos/ hoe kontge zijn soo schu/
Hebt ghy soo wreeden aert ten boesem in gesogen/
En merckt je niet aen my/ dees twee verliefde oogen
Die als twee Sonnen staen/ en branden om de min/
Te stoocken in u hert/ en even wel u sin
Die blijft al even koel/ of wertge weder houden/
Om dat ick ben de geen die met u Vader trouden?
Dat sal de oorsaeck zijn; Oresto of ick my/
Soo mee ontlasten kon van Venus slaverny;
Hoe sou dees groote Vrouw haer gulde pruyck doen pralen/

En blincken als Jupijn op sijn ver-gode zalen:
Maer nu in tegendeel ick ben mijn vryheyt quijt/
Soo dat ick quijn en leef geduerigh in een strijdt/
En soo ick kamp / en vecht / en woel / en tegenstrevde/
Soo werd'ick als een Schip op't Element gedreve/
Geslingert heen en weer / de krachten zijn te kleen
Dit onwe'er te ontgaen / Oresto gaet ghy heen?
En laet ghy my in't bosch dus kermen en dus klagen
Om u'we wedermin / daer komt de Vorst: Het jagen
Dat krijght nu klem en kracht / ick sal oock in het stil
Gaen jagen wat ick kan en sien waer't hene wil. Binnen.

Koning, Fabio, Galenus, Richart, Hansius op de jacht, weêr *binnen.*

Oresto, Dalida.

Oresto. Is dit 't gebruyck de min het Mans oir op te dragen/
Dalida. Mijn Prins de noot breeckt wet / ick heb't bestaen te wagen.
Och waerde Jongelingh! u Jaren zijn geset
Tot rijpheyt om met een te volgen liefdens wet
Ghy soud' u hinder doen dat ghy dit jonge leven
De Moeder van de min niet over soude geven/
Daer wert u aengeboon te doen nu Offer-handt/
Op Venus Altaer wijl de soete Minne-brant/
Soo lieffelijcken komt ten Altaer op gevlogen/
Dat hy steedts gragen doet de soete Minnaers oogen/
Geen ramp en druckt u ziel waer naer is't datje wacht
Dewijl gelegentheyt de Prince soo toe lacht.
Wien 't noot-lot dwinght of wie de wit besneeude hayren
De kruyn heeft om-beschanst die mach dit laten varen/
Maer ghy wiens jeughdigh bloet soo vast in d'aderen sit
Ghy kond' niet zijn verschoont ghy hoort nu hoe sy bidt/
Ey komt haer te geval / ten past geen Jongelingen
Te schromen voor de Min't zijn al te soete dingen.
Den hooghsten Jupiter die daelde naer bene'en/
Om zijn Euroop, en heeft al sijn gedaent en le'en
Verandert in een Stier om tot genot te raken
Men wiert hem oock gewaer door't dalen van de daken
In goude droppelen / en hebben dit gedaen
't Vergoodt geslacht / sult ghy de soete Min versmaen?
O Neen! de mensche kan door liefde hem vermaken/
Dus wilt O Jonge Prins / de soete minne smaken.
Oresto. Hoe meerder datje komt en my hier toe versoeckt/
Hoe meerder dat van my de Minne wert vervloeckt:
Dit's een Cireense treck / ghy soeckt maer aen te leggen

Een

Een strick tot mijnen val / ghy hoeftme niet te seggen
Het geen ick heb gebraeght / en segge van nu aen
Dat ghy voort swijgen sult / ick wil het niet verstaen/
Ick wil geen Vrouwen min / ick ben een Prins geboren/
En dwingh de lusten in. Dalida. Soo salse moeten smoren/
En sterven door de liefd'. Oresto. Al had een Mirras min
Haer hert en breyn gebat soo sal noyt hert noch sin
Sich neygen naer de lust / ick houwet met de wapen/
Veel liever wil ick by de Mars als Venus slapen/
Verbloeckte koppelster / verstreckge voor een mêêr?
Derft ghy soo snoon vertoogh voor my doen? by soo veer
Dat ghy noch eenmael komt / om my hier van te spreken/
Soo sal ick u den beck en kop in stucken breken. *Dalida binnen.*
Hoe soeckt die loose tongh door hare vleyery/
Te leyden my in 't net van Venus rasery/
Maer dat sal niet geschien / ick sal mijn ouden Vader
Getrouw zijn tot'er doodt / wie kan ick hebben nader
Daer aen ick schuldigh ben te toonen mijnen plicht/
Veel eer sou ick de spraeck / en 't aengenaem gesicht
Verliesen / dan te doen 't geen d'Hemel sou mis-hagen/
Ha! snoode Dalida / wat mooghtge voren dragen
Aen my / dees grouwelen / ghy laet u licht verleen/
Ghy werckt u ongeluck / en daelt vast naer beneen:
Ha! valsche Koningin / mijn Moeder / segh ick Moeder/
Trouw-loose / die nu tracht om d'oude Rijcks behoeder
Te steecken naer de Kroon / ha! over-geyl gedrocht/
Van lusten over-heert / dit heb ick wel gedocht
Aen woorden en gebaer dat u verbloeckte sinne
Al heel besoetelt wiert met liefdens geyle minne
Tot my eylaes! tot my / die ben des Konings Soon/
Die naer mijn Vaders doodt be-erven moet de Kroon/
Hoe sou ick soo den toom van mijne lusten geven
De ruyme schoot / o! neen / 't sou kosten ziel en leven/
Tot smaet / en schant-vleck van het Koninckllijck geslacht/
Van sulcken overval / en had ick niet gedacht:
Holla 't is tijdt om gaen / men moet sich niet vertragen/
't Is nu den besten tijdt om 't wilt weer op te jagen. Binnen.

Koningin, Dalida.

Dalida. Hoogh waerde Koningin sijn tooren rees soo hoogh/
Dat ick in dat geval door vrees angst-valligh vloogh
Uyt sijn gesicht / en had ick noch wat by gebleven/
Ick had voorsekerlijck verloren ziel en leven/
Hy sagh soo wreet. Koningin. Wat raet? Dal. De Min te trecken af.

Koningin. Veel eer soo sal dit lijf gaen dalen in het graf:
Den Atrop sal veel eer mijn geest en ziel na stappen/
Eer ick verlaten sou der liefdens eygenschappen/
Den Caron sal veel eer met sijn verrotte Schuyt/
My voeren nae het Stix eer ick de Wortels uyt
Dees boesem trecken sou / ick moet met Atlas dragen
Een Cycloms Minne-pack / en kan niet zijn ontslagen
Voor dat de waerde Prins door mede-doogentheyt
Sich neyght / en neemt my af dit pack 't geen heden leyt
Geladen op mijn hals / de Min die is gesoncken
Door al mijn aderen / ick ben in liefde droncken/
Ick kan by na geen maet behouden in de Min/
Siet daer hy sal voldoen de lusten van mijn sin/
Of ick sal sijn verderf en rampspoet gaen bereyden/
Hy moet van kant of ick sal van de werelt scheyden.
Dalida. Betoomt u groot gemoet: bedaert / Me-vrouw bedaert.
Koningin. Hebt ghy 't Oresto wel in alles g'openbaert
't Geen ick u had belast. Dalida. O! ja maer sijn gedachten
En neygen tot geen min. Koningin. En my soo komt verkrachten
Het heete Minne-vyer: wat heeft hy al geseyt/
Schold' hy niet op mijn naem? Dalida. Haer hooge Majesteyt
Moet weten / dat ick sagh sijn gramschap t'op-waerts rijsen/
Dat ick versweegh u naem / en vluchte. Koningin. Kan ick prijsen
U weldoen en beleyt? Dalida. Nochtans heb ick gedaen
Mijn groote vlijt / ick soud' niet durven meer bestaen
Al gaf men my het Rijck. Koningin. Ick sal hem sien te spreken/
Naer dat men van den Dis sal komen op te breken/
Dan sal het puere nat oock wercken in dit stuck:
Och! Dalida / ghy siet seer haest mijn groot geluck/
Ick sal in korten tijdt in Minnens-vreughde baden.
Dalida. Ick vreese tot u ramp / en schand / en groote schade:
Daer komt de Vorst. *Alle uyt behalven Richard.*
Koning. Me-vrouw / heeft u de soete Jacht
De geest niet wat vermaeckt? Koningin. Ick doen aen u mijn klacht/
Dat my het snel gediert te schuw valt. Fab. 't Is verdwenen.
Oresto. Soo in een oogenblick! Koningin. Vermits ick op de beenen
Schoor-voeten naer het wilt / soo is't my in haest
Ontsnapt door het gesicht / dit maeckte my verbaest/
De spijt mijn meester is / om dat 't my is ontvlogen.
Oresto. Had ghy het wel beset? Koningin. Ick heb al mijn vermogen
Om vangen aen-gewent / maer laes! wat baet mijn vlijt?
Wanneer 't niet zijn en wilt. Oresto. Dat is te grooten spijt:
Doch wederom her-vat. Koningin. Daer toe streckt mijn verlangen/
Dat's 't herte van mijn Prins dat hoop ick noch te vangen/

Richard uyt.
Genadigh Vorst / ick kom van d'hooge Eycke-dreef
Daer sich een Rhee vertoont. Koninck. Een yegelijck begeef
Sich tot den aenslagh / om dit edel dier te toomen:
Me-vrou stap aen. Kon. Ick heb wat anders voorgenomen. *Alle binnen.*

Gordijnen open:

DERDE BEDRYF.

Koningin sit en slaept onder de Rosen-gaert: Hydra, Tisiphoon, Alecto, Mageer komen uyt de Poel.

Hydra.
WIe doet'er meerder nut als ick, en Tisiphoon,
Alecto, en Mageer, en Circe, die den Throon
Van Pluto soo verrijckt / wy maken dat de poorten
Sal moeten zijn gewijt / wy weten alle soorten
Van menschen te verle'en / en brengen in den slagh/
Van d'alder-breetsten wegh / de wraeck van dagh tot dagh
Vermeerdert op der aerd' / wanneer die komt te roepen
Dan willen van om laegh hy naer de gansche troepen/
Wy zijn gelaten uyt / om d'helsche raserny
En twist te stoocken aen / op dat tot voordeel dy
Van Tarturs groot begrijp / wy maken met malkander
Te wesen op der aerdt / dat d'eenen is den ander
Sijn Duyvel en zijn Beul / soo raecken sy ter hant/
En tot profijt van die de Helsche Vierschaer spant/
Dus lange heb ick my aen 't Rijcks gemael gedragen/
En af-geschildert 't geen de dartel oogen sagen/
Dat is den Jongelinck / den erfgenaem van 't Rijck/
Die kruypt ten boesem in / wy moeten al gelijck/
Met Venus dese min soo voeden / en soo streelen/
Op dat men op het laetst mach een Tragedy speelen/
Elck een die doe sijn best / blijft met my in 't gewoel
Dan sullen wy verheught weer dalen in den Poel.

Alle binnen. Koningin *Droomt.*
Oresto: blijf! ey blijf / Oresto / wilt niet vreesen
Ick sal u koesteren / ha! Goon wat sal dit wesen/ *Wort wacker.*
My docht Oresto lagh en wenteld' in de weelt/
En als ick 't merck ick heb mijn selfs wat in gebeelt:
Eylaes! waer wilt dit heen / ick voede vast mijn hope
Met yd'le winden / 'k sien Oresto van my loope/
Veel snelder als een Rhee/ geen Attalant en kan
Voor 't oogh soo snel zijn als Oresto / 'k hangh hem an.

Want ick heb hem uytverkoren/
't Vaders aerdt behaeghtme niet/
T'elckens komt de Prins my vooren/
'k Mach de Vorst noch sien noch hooren/
Al sijn doen is mijn verdriet.
Oresto die is mijn bracken/
Schoon de trouw-plicht dat verbiet/
Min en liefde komt te maecken/
't Geen de trouw-plicht doet versaecken/
't Oog' naer mijn Oresto siet.
Ginck Jupijn de trouw versteecken/
Van Juno die schoon Godin?
Sal't een mensche vol gebreecken
Niet verschoonen die de streecken
Volgen moet van liefd' en min?
Maer wat baet my 't loncken/ 't wincken/
En mijn vriendelijck gesicht/
't Geen een voor-doo is van't dincken/
Ach! mijn hert wilt my ontsincken/
Wijl de brant vergroot en licht.
Kouder als een Ys moet wesen
't Herte van dien Jongen Helt/
Dat hy merckt noch siet naer dese/
Die hem heeft nu uyt gelesen/
'k Heb op hem mijn sin gestelt.
Soo hy niet en komt te hooren/
En mijn reden gaet versmaen/
Soo sal ick in liefde smooren/
En sal la'en op hem mijn tooren:
Doch 'k sal't sien door 't stout bestaen.

Daer rijst mijn Morgen-son / ick sien hem door de Boomen/
Als een vergode Prins seer deftigh tot my komen/
Hoe sal nu dese vrouw haer houden / wijl ick haeck
Naer mijnen zielens vooght / Eylaes! ick voel de spraeck
Weer-houdt mijn tongh / de min / die bortelt in mijn sinnen/
Dat my't gedacht verwart / ick weet niet wat beginnen/
Wat reden breng ick voort / de schaemt die houdt het lidt
Geknevelt en geboept / dit komt nu op het wit
En punt van 't ooge-merck / ha! Venus laet u gonste
Nu aen mijn zijde zijn / op dat ick door de konste
Van liefdens stricken sleep den Prins in liefdens net/
En brenge hem soo veer als liefde is geset
Op heden in mijn hert. Oresto. Dewijl de Koningh nooden

Sijn

Sijn Dienaers op de Jacht soo volgh ick sijn geboden.
Koningin. Wat oorsaeck heeft de Vorst te smaden soo de geen/
Daer van ge wert ge-eert / gevíert / en aen-gebeen.
Oresto. Kroon-draeghster / 't geen ge my te vooren leght / zijn dingen
Die ick niet wel verstaen: Vrouw Dalida quam bringen
Soo vremden stuck voor 't oor dat ick nau wist waer heen
Dat ick 't lidt stieren wou: ick ben noch niet getreen
Der liefdens paden in / en daerom al die woorden
Die zijn gansch krachteloos / 't en zijn maer minne-koorde/
Ghy weet wel dat ick staen in 't Koninckliick gebiedt.
Koningin. Oresto waerde Prins / en sultge trachten niet
Te doen naer mijn begeer / sal ick u moeten trecken
Door list of door geweldt / kan ick u niet verwecken
Tot mijne weder-min / is 't herte van een steen
Of van een Dyamant / hoe sullen sulcke le'en
En braef gestalte zijn dat sonder de gedachten
Te koest'ren in de Min. Oresto. Die kom ick te verachten/
Ick hou vry meer van Mars, als Venus kooserp.
Koningin. En nochtans lagh dien Mars benevens Venus zy.
Oresto. En daerom wiert een Net tot hare schant gesmeden/
Om datse d'Echt verbrack en onteerd' hare leden.
Koningin. En daerom heeft Mercuur oock om dit doen gelacht
En wenste met dien Mars te wesen soo veracht/
En sal den Jongelinck sich laten niet bewegen/
En merckge niet de Min hoe dat die heeft gekregen
De sit-plaets in mijn ziel / die t'elckens soo vergroot/
Dat ick geen uyt-komst sien: dan / laes! de bleecke doodt
Ten zy de Prince wilt eens mercken aen dees wonden
Die in u keure staet / om een van de gesonden/
Te werden door u hulp. Oresto. Ick weet niet watge spreeckt
Uyt een te lossen mondt / ick bid u liever steeckt
Dees scharpe Klinge door mijn zenuwen en Aders/ *Geeft den Degen.*
Hoe sou ick zijn de Pol van d'Ega mijnes Vaders/
Hoe sou ick d'echten-bandt gaen scheuren van de geen
Daer ick naest d'Hemelen / den adem kreegh / ô neen!
Laet reden zijn geplaetst in 't breyn en in gedachten/
En wilt sijn Majesteyt mijn Vader niet verachten.
Koningin. Sal ick als Yphis zijn / die door mistroostigheyt
Ginck loopen naer de Strop / ô neen! laet met bescheyt
U hart verharde hert vermurwen / en versachten/
En komt my te gebal en merckt mijn bee / en klachten/
Die ick op heden doen / om-helst my. Oresto. Ick en sal.
Koningin. Ghy stapt met wijde schreen naer u en mijne val/
Ghy siet wel dat ick ben gebonden in de banden

Van Venus. Oresto. Siet-ge niet hoe ghy haelt spot en schande
Op u en ons geslacht / wat grouwel brent-ge voort!
Coningin. Ghy zijt alleen die nu door Liefd' dees ziel vermoort/
En sooge niet en wilt naer mijne lusten neygen
Soo stoot ick in dees borst. Oresto. Hoe! soeckt-ge my te dreygen?
Coningin. Vermits ge maeckt de min verandert in een haet.
Oresto. Ick speure dat ge valt van 't een in 't ander quaet/
Ick hoop u losse sin in 't korte sal verand're/
Met u verlof / ick gaen. Coningin. Wy moeten met malkand're
Noch voeren redenen van onderlinge min/
Doch wilt-ge niet / gaet heen / ick sal voldoen min sin/
En sal dit u geweer my tot een teecken houwen
En lichtelijck de Klingh door hert en Aders douwen.
Oresto. Vrou-moeder u bedaert. *Binnen.*
Coningin. Hoe sou ick mijn bedaren
De liefde en de min die is te verd' gevaren
In mijn verliefde borst / daer staetse soo en brant
Gelijck een Æthnas vyer / ja vlieght van hant tot hant
In d'alder-hooghsten top / nu kan ick niet genaken
Tot punt van mijn begeer / hoe sal ick 't vorder maken/
Wil ick met dit geweer my helpen aen een kant?
O neen / ick wreeck mijn leet en scherpe mijn verstant:
Seer licht soo soud' dien dwaes sijn Vader overdragen/
En daerom ist geraen hem selver te beklagen/
Soo werd' ick vry gekeurt / ick roep dan moort! moort! moort!
En isser niet een mensch / die dit quaet siet of hoort!
Help! help! wraeck! wraeck! moort! moort! wat sal my overkomen?
Fabianus uyt.
Wat's hier te doen! Coningin. Mijn Heer/ siet door die groene boomē
Daer loopt den Prince heen. Fab. Indien ick hem niet sagh
En dit geweer / ick sou het niet gelooven. Coningin. Ach!
Wat komt dees arme vrouw nu over sware plagen/
Wat ramp daelt op mijn huys / met recht magh ick wel klagen
Van kracht en van gewelt. *Coningh, en Galenus, met de Lijf-vvacht uyt.*
Coningh. Wat is hier gaens. Fabian. Mijn Heer
Van kracht en overlast wert hier geklaeght. Koning. Ick sweer
By mijne Koninckx Kroon dat ick het sal doen wreken/
Dat men naer hondert Jaer hier van sal hooren spreken/
Wie is'er in mijn Rijck van sinnen soo vervoert/
Dat men de kuyscheyt van de Koningin beloert/
Wat Satyr heeft mijn lief haer eer gesocht te schennen?
Coningin. Een die steedts schuldigh is den Rijckx-Vorst te erkennen/
Door sijnen naesten vrint: daer gaet hy: dit's 't geweer/
Daer mee hy heeft getracht u Rijck / en Kroon / en eer

Te overweldigen: ick was by na geschonden.
Maer danck zy d'Hemel die my hulp en troost toe sonde
Om 't quaet te stutten/ach! wat druckt me? Coningh. 't Is mijn Soon/
Mijn Soon/ mijn eenigh kint. Coningin. Die heeft u Bedt en Throon
Te klaveren gesocht / en had ick niet geropen/
U Vrouw u gemalin die had 't moeten bekoopen.

Coningh. Mijn Soon/ mijn eenigh kindt/ te trachten naer mijn Vrouw/
Wat donder wat hem schort vergeet hy soo de trouw/
Die hy my schuldigh is / ha! schender die u Degen
Laet in de loop / het bloet dat is alreets gestegen
Door al mijn aderen / de gramschap maeckt het bloet
Aen 't sieden / ja het koockt gelijck een Æthnas gloet/
Ick sweer / den Prince sal dit met de doodt betalen.

Fab. Heer Koningh 'k bid u . . . . . .

Coningh. Swijght/ mijn tooren is aen 't malen/
Mijn Leeuwen hert dat brult/ dien geylen Prins moet voort.

Fab. Heer Koning . . . . . . Coning. 'k Wil ge swijgt/en datje niet een woort
En spreeckt voor desen Snoon: volbrenghtje mijne wetten
En voert hem naer het Hof dien Schellem: die een smette
Aen mijne Kroone brenght / gaet voort volbrenght het geen
Dat ick u heb belast. Galenus. Het sal geschien / 'k ga heen. *Binnen met de lijf-wacht.*

Coningh. Heer Fabiaen. Fab. Mijn Heer.

Coningh. Spoet u naer 't Hof/ den Koningh
Die sal u volgen: gaet. Fab. Ick bidde om verschooningh
Voor onsen Jongen Prins / ey laet hem voor een tijdt
Gebangen houden. Coning. Gaet: de saeck geen uytstel lijdt/
Ick sal voldoen mijn sin / en volgh u / en wacht vorder
Wat ick belasten sal / stelt in het Hof goe order.

Fab. Het geen den Vorst belast sal werden soo gedaen. *Binnen.*

Coningh. Komt mijne Koningin / laet ons ten Hove gaen/

Coningin. O doodt! komt sleep my mee.

Coningh. Dien booswicht sal sijn leven
Door een vervloeckte bast den Atrop over geven/
Wilt 't biggelent getraen doch vagen van 't gesicht.

Coningin. Dit gaet nu na mijn wens/'t wert naer mijn wil verricht. *Binnen.*

Oresto uyt.

Oresto. Ha! oversnoode vrouw niet waerdigh d'aert te dragen
Op hare loggen rugh / hoe sou ick 't derven klagen
Aen Vader / neen ô neen! het is best dat ick swijgh
Eer dat ick door de tongh geen meerder onheyl krijgh/
Sy mach door haet en nijdt veranderen van sinnen
En smeden mijn verderf rampsael'ge Koninginne/
Ghy steeckt na mijnen val / mijn ramp die staet bereyt/

Door

Door uwe bitse tongh wert noch de Vorst verleyt/
Hy sal noch door 't bedrogh mijn ondergangh voltrecken
Ick swijgh : en wacht het endt / de tijdt kan noch verwecken
't Gemoet tot naer berouw / holla! wie daer? *Galenus, Lijf-wacht*
Galenus. Ick ben 't
En kome van de Vorst en maeck de Prins bekent
Dat ghy nu wesen moet sijn Majesteyts gevangen.
Oresto. Gevangen! Galenus. Ja mijn Heer / en oock met een ontfangen
Het vonnis van de doot / sijn hooge Majesteyt
Heeft u ten val gedoemt. Oresto. Sal ick in d'hevigheyt
En heeten toren van mijn vader moeten sterven/
Wat baet de Kroon nu ick door list de Kroon moet derven/
Dit heb ick wel gevreest dat my het ongeluck
Sou treffen onvoorsiens / dit overvalsche stuck
Aen my gespeelt / dat maeckt my tot den val te brengen/
Soo soeckt de Koningin mijn staet en bloet te plengen
Van een onnoosel Prins / mijn Heer maeckt dat ick magh
Eens komen by de Vorst / mijn Vader / mijn beklagh
En ontschuldt wil ick doen / ick moet de Koningh spreken.
Galenus. De Vorst en sijn gemael is naer het Hof geweken.
Oresto. Hoe sou men soo een Prins gaen brengen om den hals
Dus onverhoort / ô neen : de Koninginne vals
Die heeft door loose list dit weten voor te dragen/
En my dus overstolpt soo haest dees ramp en plagen/
Laet my de Koningh sien. Galenus. Ten mach niet zijn mijn Heer.
Den Koningh heeft verboon. Oresto. Ha vooghden die de eer
En onschult schutten wilt / laet nu de blixem-stralen
My komen te geval / en siet eens van de zalen
En vyerschaer 't lijden aen / daer ick in ben geraeckt/
Of is 't besloten / heeft 't geluck my dan versaeckt/
Moet my de tegenspoet dus komen aen te randen/
En moet mijn ziele nu op doodens Oever stranden
In mijn onnooselheyt / soo moet 'et dan geschien/
Daer helpt geen bidden voor al 't geen by d'Hemel-lien
Beraemt is dat 's een Wet / daer in valt geen verschooningh/
Ick moet te vreden zijn / geen Ondersaet of Koningh
En kan 't beslupt ontgaen / indien ick sterven moet
Soo moet ick sneuvelen ten koste van mijn bloet/
Ha! rampspoet! dat een Vorst sijn Soon beneemt het leven
In sijnen toren / ach! mach ick geen reden geven
Of spreken voor mijn recht / of toonen in een kamp
Dat ick ontschuldigh ben / moet dan des levens lamp
Nu werden uyt geblust / het schijnt ick moet 'et lijden/
Maer hoe dit lichaem met de ziele t'samen strijden

Dat

Dat kan niet zijn vertoont / hoe wert dees Prins geplaeght
Van een ont-aert gemoet / ick ben vast aen-geklaeght
Van een verleyde Tong: Ach! Goden / hoort mijn klagen/
Hoe kan den Aerden-kloot soo snooden Vrouwe dragen.
Galenus. Genadigh Prins verschoont mijn doen / ick heb den last
Van uwen Vader. Oresto. Gaet: siet datge daer op past/
Of is het mogelijck / behoudens lijf en leven/
Soo brenght my by de Vorst / ick sal te kennen geven
Den ganschen omme-slagh. Galenus. Mijn Prince / met verlof,
Dewijl sijn Majesteyt getogen is naer 't Hof
Soo sal 't wel noodigh zijn ten stegel-reep te stijgen/
De tijt biedt heul om noch van Vader troost te krijgen/
Tot laving' van u smaet / en lossing van u pijn.
Oresto. Ick voegh my naer u woort / nu 't anders niet kan zijn:
Soo sal ick door de hoop mijn selven moeten voegen/
Al 't geen den Koningh wil dat moetme wel genoegen. Binnen.

VIERDE BEDRYF.

Koningin.

BEn ick versekert / is 't hier veyl / O ja / ick moet
Steets veynsen voor de Vorst / het veynsen dat is goet/
Soo raeck ick voort en voort tot 't endt van mijn begeeren/
Ick die te liever plach en die ick quam te eeren;
En toond' hem dienst en jonst / die heeft 'et soo gemaeckt
Dat hy is tot een loon uyt 's Koninckx gunst geraeckt:
Soo dra de Ziele sal van 't Lichaem zijn genomen;
Soo moet ick vorder sien om tot mijn wensch te komen:
Eerst mijn Ulysses vont die moet ick decken dicht/
Dat niemant en verneemt wat van my wert verricht/
En daerom Dalida die moet oock uyt mijn oogen/
Dat niemandt en verneemt hoe den Prins is bedrogen/
Sy moet de doodt-padt treen / dewijle datse weet
Dat ick hem liefde droegh / of 't sou my werden leet/
Het melden van de tong'; voor Dalida ick vreese/
En daerom alsoo dra ick sal versekert wesen
Van sijnen ondergangk; soo brengh ick door fenijn
Haer heymelijcken om / en dan soo sal ick mijn
Versterken om de Vorst oock van de aerd' te stieren
Naer Plutoos ruyme zael / soo sal dan voorts vercieren
De Kroone mijne kruyn: De Kroon is my belooft:
Soo dra Oresto Ziel van 't Lichaem is berooft
Soo span ick krachten in / door list / en loose vonden/
De Koningh die my mint / en sich steets houdt verbonden

Aen mijne liefd' en gunst / die baent my recht den wegh
Om smeden sijn verderf: ick doen gelijck ick segh/
Soo sal de Kroon dees Vrouw met allen wel genoegen/
En beter salse my als d'ouden Grijsaert voegen/
Geen suffert past de Kroon / noch Scepter / noch 't Gesagh/
De Koningh sterven moet noch morgen aen den dagh/
Een wel-bereyde Dranck die sal hem 't leven roven/
Ick kom door list de Soon en Vader bey te boven:
Hoe slaen mijn aderen / en pols / hoe is mijn geest
Benart en gansch ontstelt / gepijnicht en bevreest!
Sou ick door het bedrogh wel breecken door? De hoope
En vreese kanten / ja 't gemoet dat wert beloope
Gelijck een leger-plaets: mijn geest en breyn dat staet
Gespannen als een boogh / d'inghevingen en laet
Noch d'een noch d'andere gerust; vermit-se stooten
Gelijck twee Legeren / of als twee stercke Vlooten
Gereet om t'enteren / soo wert 't gemoet bestre'en:
Wat sal ick hier in doen / te scheyden uyt? O neen!
Dat is niet raetsaem / dat sou my meer onheyl baren
Als voordeel / Het is best in snelheyt voort te varen:
En vaer ick voort; dat my den aenslagh eens bedrieght:
Wat spreeck ick! is de Vorst niet vast in slaep gewieght
Van my / hy is nu blint / en doof / en stom: ick bender
Ten Throon geresen / ja ick moet den Prince-schender
Gaen helpen aen een kant: hy laet my alles toe
Om in mijn gunst te staen / soo dat ick heden doe
Wat dat ick wil: mijn schip dat zeylt voor-windt: de stroomen
Die zijn my gunstigh om tot mijn Voor-neem te komen/
Hier in steeckt geen gevaer / het grootste na-deel staet
In het versuym / de tijt en stondt niet toe en laet
Om in dit wichtigh stuck te sleepen of vertragen/
En wie dat winnen wil die moet de kance wagen:
Men krijght geen Kroonen van te blijven sitten stil/
De Dapperheyt die moet vervoeght zijn by de wil:
Wie sal het diep geheym der Vrouwen openbaren!
Wanneer sy zijn gedoot soo ben ick uyt bezwaren/
En uyt benautheyt: ha! dan schep ick mijn vermaeck/
En vreughde: het is tijt / naer hunne doodt ick haeck.
Daer sien ick Dalida: ick swijgh / en veyns' / als vooren/
Soo blijft het stuck geheym en van des Koninrx ooren:
Waer wil dit heen? Dalida. Me-vrouw / ick kom van buyten in/
Met al den Adeldom / en 't gansche Hof-gesin.

Koningin. Hebt ghy des Koninrx Soon ten Hove niet vernomen?

Dalida. Die is daer met den Heer Galenus in-gekomen;

Verselt

Verselt met Fabiaen / ick weet niet wat ick sal
Hier uyt besluyten / als sijn ramp / en ongeval:
De Prins gevangen is. Koningin. Hebt ghy soo groote reden
Om over sijne ramp te treuren? kan hem heden
Sijn doodt u zijn verlies / of leven zijn u winst?
Dalida. Verschoont mijn overlegh / o neen / in 't alderminst /
Noch in het meeste niet. Koningin. Soo stelt u dan te vreden /
En gaet ter kamer-waert / en wilt u tijt besteden
In d'oude oeffening. Dalida. Dat sal ick doen Me-vrouw /
Ick gaen met u verlof. Koningin. Vergeet my niet de trouw
Die ghy my hebt belooft. Dalida. Ick sal voor eeuwigh zwijgen.
Koningin. Of u de Vorst ontboodt? Dalida. Hy sou geen woorden krijgen
Uyt mijn gesloten mondt / ick hou het lidt wel vast /
Soo hou ick u en my voor-seker buyten last.
Koningin. So stel ic my gerust. Dalida. So doet Mevrou. Kon. Op morgẽ
Soo nôô ic u ten disch. Dalida. Verschoont my. Kon. Wilt niet borgen /
U komste wert verwacht. Dalida. Dewijl 't u soo gelieft /
Soo sal de wille van Me-vrouwe zijn gerieft. Binnen.
Koningin. Ick sal doen dissen op / dat ghy seer haest door 't Dissen
Het lichaem en de ziel malkand'ren sullen missen:
Hoe! sou ick sulcken stuck niet smooren in 't begin /
Eer dat 'et onheyl baert / hier door ontstaet 't gewin
Of mijn verlies / ick mach mijn selfs geen ruste geven
Voor datse door 't vergif gebracht sal zijn om 't leven:
En dan den Ouden, die ick als de peste haet /
Die moet den selven trant / soo kom ick tot de daet;
En tot hun ondergangh: Oresto mach bespeuren
Sijn dwaesheyt / daer hy nu moet jammerlijcken treuren:
Had hy mijn raedt gedaen; hy waer noch in sijn staet /
Gelijck als van te voor / daer hy door 't bits' gelaet
Mijn gramschap heeft verweckt: En waer hy noch van sinnen
Om dees verliefde Vrouw van herten te beminnen;
Ick maeckte dat hy sou verkrijgen sijn pardoen /
En setten om den Vorst / om sijn ramp te verhoen:
De Liefde treckt / ick sal Dalida senden daed'lijck /
Ick stel hem op de proef / 't langh-wachten is my schaed'lijck:
Ick haeck naer d'uyt-komst / en de tijt lijdt geen versuym /
Ick loop ter kamer-waert / en vliege als een pluym. Binnen.

Galenus, Oresto, Beulen.

Galenus. Mijn Heer / hier is de Plaets / die onsen Heer en Koningh
My heeft gelast om u te dooden. Oresto. Geen verschooningh /
Geen liefde / noch geen treck tot sijnen Soon / sijn Kindt
Sijn eenigh Erfgenaem? is Vader noch gesint

Om my te Moorden / is sijn gramschap niet geweecken/
Een vry geboren Prins mach door sijn vryheyt spreecken/
En my soo wert de wegh gestopt / en af-gesne'en/
Mijn Heer / en mach ick hem niet spreecken? Galenus. Neen / ô neen:
Dat is verboden. Oresto. Ha! hoe konnen Vrouwen sinnen
Veranderen: hoe laet de Mensch sich overwinnen/
Door sijne driften / ach! hoe kan een Vaders hert
Alsoo verbasteren / hoe is 't gemoet soo hart/
En van de red'lyckheyt gedwaelt / hoe heeft een slange
Door haer vergifte tongh / d'onnoos'len Vorst gevange/
Geboeyt met Ketenen / gesmeet door tongh / en list/
Soo kan een Media, door Tover-kunst / en twist/
Den boesem openen / soo is mijnen Heer en Vader
Verleydt door het bedrogh / soo weets' het vyer steets nader
Te stoocken / en 't gesicht te blinden / en het lidt
En mondt te stoppen / soo ist dat het quaet nu sit
In 't hert des Koningins / mijn Vader heeft geen ooren
En wilt sijn erfgenaem / sijn smeecken niet eens hooren/
Noch onschult. Galenus. Ach! mijn Prins wat onschult wilge doen
Daer is te grooten blijck / te groot is oock 't vermoen.
Oresto. 't Vermoeden dat is vals / hoe kan 't Jupijn gehengen
Den mensch soo afgerecht om menschen bloet te plengen/
Ach! wreede moorderes / ghy offert my tot spijt
Van u verwaenden hoon: Men plagh voor desen tijt/
Om straf van 't Landt te hoen / den outsten Prins te branden
Op het gewijt Altaer / tot soen / en Offerhande/
Van 't nakende verderf: maer nu eylaes! den haet
Die treckt my tot dees ramp / ick moet in desen staet/
Als Palemedes gaen my off'ren / en mijn dagen
En leven eyndigen / alleenigh door de lagen
En loose vonden: ach! wat snootheyt / door een bast!
Galenus. Men moet volbrengen 't geen de Koningh heeft belast/
Ick mach den jongelinck / niet langer hooren klagen/
't Verdriet my dat ick sien / soo straffe roen en plagen
Hem komen op den hals / en had ick 't niet gesien
Ick soude met den Prins gaen uyt den Lande vlien.
Oresto. Nu vind' ick my eylaes! van troost en hulp verlaten/
Wat mach mijn Vaders rijck en mijn geboort dach baten/
Nu dat ick sterven moet eylacen! door een Vrouw
Een overgeylige / ha! Goden / die de trouw
Der vrome niet vergeet / dewijl het moet geschieden
Dat ghy my nu versoeckt / en my dus komt ontbieden
By uwe heylige / soo hoort mijn bee / en klacht/
Ay! laet den Vorst eens sien hoe hy soo onbedacht

In mijn onnooſelheyt my heeft gebracht om 't leven/
Door een verleyde tong / en laet de wrake geven
Haer wel-verdiende loon / ſoo ſal mijn ziel geruſt
In het Eleſi velt verkrijgen ſijnen luſt.

Galenus. Ach! ach! Oreſto / ach! ick kan my nauw'lijcx ſpanen
Van eene zilte zee van over-bitt're tranen/ *weent.*
Ha! wreede noodt-lot / die den Prince heeft gebracht
Tot ſulcken zwaren val / wie had dat oyt gedacht/
Hier krijght de Kroon een krack / ja wert van een gebroken/

Oreſto. Blijft van my / tot ick heb mijn reden uytgeſproken/
Hoe ſou de Beul een Prins vermoorden / eer hy hem
Bereyt maeckt! Gal. Bidt mijn Heer. Oreſto. Mijn beden/en mijn ſtem
Zijn krachteloos / ick ben ontſchuldigh / en 't vermogen
Dat doemt my / kan het zijn / wie kan dit Doen gedoogen/
Te ſterven ſonder ſchult / een ſmadelijcke doot
Te lijden / neen / O neen / dit hert dat is te groot/
Ick heb in mijn gemoet / de Vyerſchaer in-geſpannen/
De ziel is Rechter / en men pleyt my vry: Ghy mannen *raeſt.*
Geſtegen op de Zael / hoort hoe u Prins / en Heer
Beſchuldight wert / ay ſiet aen d'ander zijde we'er
Sijn ontſchult: laet niet toe datmen u Prince ſoude
Gaen overweldigen: om dat die Snoode vroude
Door haer Verleydingen / en Vonden / om u Prins
Te dooden / om daer na te krijgen al 't Bewins
Aen hare zy: gewis ſy ſal u Heer en Koningh
Geenſins verſchoonen / maer hem in ſijn eygen wooningh
Te moorden ſoecken / ja haer liſten zijn te groot/
En on-naſpeurelijck. Galenus. Bereyt u tot de doot/
Mijn Prins / ge weet de uur die is nu al verſchenen/
Ick ſpele met mijn hals. Oreſto. Waer wilt het noodt-lot hene!
Wie ſal het treffen / my! 't en heeft op my geen kans/
Ick ben het Rijcks cieraet / my komt de Kroon / en Krans/
En Scepter-ſtaf / en Throon / wie ſal den Prince ſchade/
Wie ſal de Koningh / of ſijn Erfgenaem verrade!
Sal 't zijn den Onderſaet? of ſal het zijn de geen
Die op de Grenſen ſtaen / of die door heym'lijckhe'en
Vaſt loeren op het Rijck? O neen / de Onderſaten
Die zijn verleydt / ja zijn ſoo hevigh uyt-gelaten
Om 't Wettigh Hooft te doon met openbaer gewelt/
Ha! mocht ick ſterven als een Prince in het velt
Door mijn vyanden / mocht ick alle mijne Troepen
Doen Monſt'ren: mocht ick nu mijn Benden t'ſamen roepen:
Verraders ſta / ghy ſult mijn handen niet ontgaen:
Waer is de Lijf-wacht? hou! ſiet deſe ſchelmen ſtaen

Naer 't leven van de Vorſt: kom wilt de Prins beſchermen/
En ſtort hun vry ter ne'er/ kom roert u hand' en ermen/
En ſtaet my by/ ha! ſchelm/ ſoudt ghy my ſoo verraen!
Dat u den donder ſla/ val an/ val an/ val aen:
De ſchelmen wijcken/ en wy zijn haeſt buyten banden:
Daer doet ſich weder op mijn bitterſte vyanden/
Tſa ſcheurt die Heyr-baen/ en die Bende/ ruckt van een
Dien in-gedrongen hoop/ hier moet nu zijn geſtre'en/
Of 't is gedaen/ 't gewelt is t'hevigh/ de verraders
En ſchelmen zijn te veel/ 't gemoet en hert mijns Vaders
Dat is.... Ghy ſnooden Guyt/ wilt ghy my dooden/ ſtae/
En valt hier voor my ne'er/ en bidt uw's lijfs genae.
Of ick ſal.... Moort! verraet! men ſoect de Prins te dooden. *vatten hem.*
Galenus. Wy moeten volgen naer het geen ons is geboden.
Oreſto. Amy! Dalida uyt.
Mijn Heer/ ick kom van hare Majeſteyt
Om ſpreken onſen Prins. Galenus. Die heeft 'et af-geleyt.
Dalida. Hoe/ af-geleyt! mijn Heer. Galenus. Hy heeft 'et al geleden/
Zijn loop die is vol-eyndt/ hy heeft den ſtrijdt geſtreden.
Dalida. De Prins ontſchuldigh is.
Galenus. Swijght Dalida/ doch ſwijght/
Eer datge op u hals des Koninghs gramſchap krijght.
Dalida. De Koningh is miſ-leydt. Galenus. Ick ſien noch op u komen
Het ſnoodt en bits geval. Dalida. De Vorſt is ingenomen
Met licht-geloovigheyt. Gal. Ic gaen naer 't groot Geſagh. *Binnen, en*
Dalida. Vind' ick u dus miſmaeckt; mijn Heer Oreſto/ ach! *Beulen.*
Moeſt ghy de bleecke doot be-erven om de minne
Van een te geylen aert? u over-kuyſche ſinne
En reyne Ziele wou noyt hooren van het geen
Ter oneer ſtrecken mocht/ ghy hebt 'et laes! geleen:
Is dit nu voor mijn loon/ O rampſpoet/ die komt treffen
Soo een onnooſ'le Ziel/ wat mocht ick 't lidt verheffen/
Om ſoo een moedigh Hert te buygen tot de wil
Van het verbaſtert Zaedt: Sal ick nu ſwijgen ſtil?
O ja/ ick ben beſmet met deſe booſe daden/
En heb de Prins gera'en te luyſt'ren na de quade
En ſnoode tong'/ ha! ramp/ wat komt my op de hiel:
Het is Oreſto geeſt/ 't is ſijn verlate ziel/
Die waerdt nu door 'et Hof/ en komt aen ons vertoone
Het aengeſicht/ om elck naer ſijn verdienſt te loone:
Ha! valſche Moorderes/ waer hebtge ons gebracht/
In 't Dool-hof van verdriet: Nu wert op u gewacht/
Nu naeckt de ſtraff'/ en wraeck/ en komt oock mee te ſleepe
Die hier handtdadigh zijn/ en geeft 't Gewiſſe neepe;

En vrees den Adeldom: Daer komt het spoock weer aen/
Ick moet door angst en schrick gaen vlieden hier van daen. Binnen.

Koningin uyt.

Is dat niet Dalida? die my daer is ontvlogen/
Gelijck een drijf-wolck / of sou nev'len wel mijn oogen/
Door 't groot verlangen / en gepijnde vrees / die 't hert
Door hoop en wan-hoop mijn gemoet al steets verwert:
De Haet en Nijt / en Minn' en Liefde ooreloogen
In mijn ontroerde geest / doch echter heeft 't medoogen
De heyr-baen opgeruymt / den haet die light ter neer/
Nu d'ongeruste ziel niet rusten wil / al-eer
Den fieren Jongelingh sal vry-staen op sijn voeten/
Ick vrees dat 't ongeval te bitsich sal ontmoeten
De Prins, / door 't strengh gebodt des.... Holla! wie is daer?

Galenus, Richard, Hansius uyt.

Ick ben de Koningin haer slaef / en trouw' dienaer.
Han Rich. So zijn wy van 's gelijcx. Coningin. Waer is de Prins gebleven/
Galenus. Genadige Vorstin die is gebracht om 't leven/
Door 's Koninckx last / siet daer / daer light hy in sijn Bloet
Versmoort / hy heeft sijn loon / hy heeft voor 't quaet geboet.
Koningin. Heeft hy voor 't quaet geboet / en is de Prins gesturven?
Richard. Gelijck Me-vrou kan sien. Koningin. Richardus Heer / hoe durvē
De Dienaers van de Vorst hun handen steken / aen
Dat Koninckljjcke Bloedt! Richard. Het Oordeel was gegaen/
En 't Koninckljjck Gebodt dat moest zijn naer-gekomen/
Op peen' van straff'. Hansius. Hoe is de Koningh ingenomen
Met mededoogentheyt? dat is te laet: De doot
Die heeft de Prins gesmaect. Koningin. Hoe hielt hy hem. Gal. De noot
Daer hy in was / die had sijn over-swacke sinnen
Soo seer ontstelt / dat hy hem niet en kost verwinnen/
Maer viel in raserny; naer dat hy eerst sijn klacht
En droeve redenen gesproken had. Koningin. Wat bracht
Het spraeck-lidt voor? Galenus. De Prins die kende sich ontschuldigh/
En riep verwoet / in 't kort hy wiert soo onverduldigh
Het is onmogelijck Me-vrou / te seggen / hoe
De Prins sich droegh. Kon. Hoe doch? Gal Gelijck hy was te moe.
Daer komt Vrouw Dalida: Met u verlof / wy treden
Naer 's Koninckx Zael. Dalida. Mevrou. Kon. De Prins is overleden.
Dalida. Eylaes Oresto / ach! Koningin. Siet Dalida / daer light
Dat Koninckljjcke Beelt beroost van sijn gesicht
En lieve leven: siet! die twee besturve wangen/
Die als een Roos / 't coleur van purper had ontfangen/
Dat is verdweenen / siet die lieffelijcke mondt/

En

En lippen als corael / die is in korte stondt
Verandert / Dalida / ach! siet die blonde hairen
Verwelckeren : de geest die is al heen gevaren
In het Elesi velt / 't en zy de Ziele waert
En wandelt gins en weer en zweeft soo langh op Aert /
Tot dat de wrake komt dit Lichaem aen te randen /
En jaeght de Ziel daer uyt / tot smaet / tot spot / en schanden /
Van my en mijn geslacht : Heyloose uwe daet
Is u verderf : ghy valt van 't een in 't ander quaet.

Dalida. Haer Hoogheyt die gelieft naer binnen toe te komen /
Vermits de Vorst noch van sijn doot niet heeft vernomen;
Noch van ons snoot bedrijf : en daerom doet mijn wil /
En swijght / en veynst : en gaet ten Hove : houdt u stil /
Op datmen aen 't gelaet / of woorden niet kan mercken
Dat wy besoetelt zijn met dese boose wercken.

Koningin. Soo is den Donder met de Elementen t'saem *begint te rasen.*
Nu op my aengehitst / nu sal de swarte Faem
Door haer te schimp geluyt my van den Aerdt-klomp stoote /
Nu sal my tegen zijn soo kleenen als den grooten :
Ach! Dalida / dit was alsoo niet aengeleyt /
Fortuna's rad'ren staen tot mijnen val bereyt :
Waer sal het Wanckel-wiel gaen sling'ren my op 't leste?
Wat salder meerder zijn als ramp voor my ten beste?
De Wraeck komt barsten uyt / ja siet / men blicker-tant
Op dees beloofde Prooy / den dis staet aen de wandt
Geset van Magera, het bancket zijn de sweepen /
Om dees onsael'ge Ziel in d'af-grondt heen te sleepen.

Dalida. Hoogh-waerde wijse Vrouw / ick bid u / doch bedaert /
En gaet naer binnen / eer dit doen u onheyl baert.

Koningin. Daer sien ick Tisiphoon, de Susters van het wreken /
Die zijn daer by geraeckt : waer sal ick my versteecken?
Wat heb ick ramp en straf op mijnen hals gebracht!
Den Hemel dreyght my : en de Helsche poel my lacht
Met volle kaecken uyt : ick ben de straffe waerdigh /
Ick heb de Prins vermoort / en mijnen Vorst goet-aerdigh /
Soo schandelijck verleydt / mijn Trouw gebroken vals /
En ben een dobbele mis dadige in all's :
Wat bange schrick bevangt mijn treurige gedachten /
Oresto / ach! mijn Heer / nu klaegh ick klacht op klachten /
Van mijn bedreven quaet / hoe wert 't gemoet benart /
Wat brenght dees daet op my al ramp / en smart op smart :
My dunckt dat mijne Ziel al wilt ten neder varen
Door 't prick'len mijn's gemoet / 't geen my komt openbaren
Ick zijg' / ick schrick / ick swijm : hoe is 't! sal my de doot

Dan

Van tegen danck my laen in Charons ruyme boot/
Om my te voeren vast voorby den Achron henen/
Oresto / ach! ick moet u ondergang beweenen:
Waer loop ic heen: Dalida. Me-vrou ick bid. .... Koningin. Wat raet
Dalida. Ghy brenght u in den strick: en my: ick bid u gaet.
Ten Hove. Koningin. Staet van my / die my komt aen te raken
Die Hydra kan een mensch / tot eenen Duyvel maken/
Ghy Circe wegh / gaet wegh / help! help! ick ben in noot
Benart en staen en glip op d'oever van de Doot/
Daer light nu al mijn prael / nu komt de slagh-sweep dond'ren
En Blixemt op my / dat een yeder moet verwond'ren/
Wie komt daer herrewaers / Alecto / sta / zijt ghy 't
Ick mach in 't Susters-schap / wel werden in gewijst/
Een reecx van slangen vast / soo wel om 't hooft en hairen
Als eenen van de stoet. Dalida. Me-vrou wilt u bedaren.
Koningin. Mocht ick in 't Koninck-rijck / niet hebben mijne wil
Soo sal het zijn om laeg. Dalida. Me-vrou. Kon. Ey! swijgt doch stil
Siet daer Oresto geest: de vrees heeft mijn ombangen/
Sy houdt mijn Ziel en Lijf geduerigh in de prange/
Wie sich te buyten gaet / die recht in sijn gemoet
Een Hel op. Dalida. Waerde Vrou siet ghy niet wat-ge doet!
Koningin. Wat doen ick. Dalida. Dat ghy staet / naer u en mijn verderven
Ghy kond' naer 's Koninghs doot / de kroon en Rijck be-erven/
En 't schijnt al of-ge wilt u selfs zijn in de weght.
Koningin. Hoe weynigh weet-ge wat u tonge spreeckt en seght.
Dalida. De tonge dick-mael spreeckt / 't geen 't hert niet komt te meenen
Kon. Wat segt-ge. Dal. Groote vrou kom gaen wy. Kon. Gaet gy henen
Naer boven / Dalida ick was daer wegh geruckt
Van sinnen / om dat my den aenslagh is misluckt/
Doch nu 't niet anders is soo stel ick my te vreden:
Gaet naer u kamer toe en swijght 't geen is verleden:
Ick volgh u. Dalida. Met verlof. *Dalida binnen.*
Koningin. Ha! snoode Koningh die
Soo hevigh gaet te werck / tot een die d'heerschappie
Moest erven naer u doodt / laet ghy u soo verleyen
Door 't spraeck-lidt van u Vrouw / laet ghy u oor door 't vleyen
Door-boren / en u hert ver-aerden / neen: ô! neen:
Dat heeft geen stijl / ghy bent te licht om te verleen/
Hoe is mijn hert ontroert / Oresto mijn gewisse
Beklaeght my / in het kort kom ick mijn vreught te misse
En al mijn hoop / en troost / en heul / ô wee! ô wee!
Een wee gaet door mijn ziel / 'k ben als een schip op zee;
't Geen van het buld'rent Noordt wert op een klip gedreven/
Het quaet den toestant toetst / de wan-hoop schijnt te leven

In mijn benaude borst / een slaefse vreese wort
Veroorsaeckt door 't vertoogh / Oresto heeft gestort
De ziel in Charons Boot / hy heef 'et al geleden /
Oresto mijn Adoon, ghy zijt my voor getreden:
Wat dolheyt noopte myx te sloopen soo de glans
Van 't hoogh-beroemde Rijck / O puyck van Jonge-mans /
Dit hebtge niet verdient; een zijde strop te dragen
Om u gewijden hals / maer 't Rijck te onder-schragen
Gehulselt met de Kroon: Amy! ghy zijt berooft
Van 't leven: ween nu / ween: de Lent is af-geslooft
Door 't rijpen van den Oogst: ha! over-wreede dingen
Begaen van dese vrouw / Melpomenee wilt singen
Met treur-sang dit bedrijf / laet vry in 't 's wereltes ront
De Fame blasen uyt met haren vollen mont
Dees droef vertooningen: men moet dit feyt verbreeden
En tranen schreyen / en voortaen sich selfs verkleeden
In rou gewaet: men sleep de spiesen en 't geweer
Door 's heeren straten heen / en laten tot sijn eer /
De wapens al-te-mael in d'hoogen Tempel hangen:
Ha! wreede afgronts-vooght / die yeder doet ontfangen
Zijn wel verdiende loon / stiert vry nu op my aen
De helsche raserny / laet vry den Oceaen
Met sijne pekel-schuym en kille water-plassen
Bedecken dese snoo: Geen Tygris sal of-wassen
Met sijne vlugge vloet deef misdaet: ach mijn Soon
Oresto / och! de Prins die leeft nu by de Goon /
Ick heb op my getorst een Atlas-wicht van plagen /
Soo dat mijn schouderen 't niet sullen konnen dragen /
Mijn rampen zwaerder zijn / en wegen meerder als
Tien werelden in 't rondt / mijn Trouwe is te vals
Aen mijnen Prins betoont: en door mijn list en vonden
Soo heb ick mijne ziel gegeven duysent wonden /
Ja die ontelbaer zijn: den Hemel heeft geen macht
Om my te suyveren / ick hebbe my verkracht
En overweldight met dees snoode hoere-treken:
In 't korte / mijn misdaet en is niet uyt te spreken:
Oresto / mocht mijn tong' u bidden / datge wou
Vergeven mijne fout / hoe soude dese Vrou
Haer krachten spannen in: ach! dat ick U. E. oogen
Sagh openen / ick sou met tranen het medoogen
Verwecken in u ziel: maer laes! het lieve licht
Dat is verdwenen / en het heeft in my gesticht
Een eeuwigh naer-berouw / die oogen die als Sonnen
My overschaduwden en die my overwonnen

Die zijn geſloten / ach! Oreſto: ach! ach! ach!
Nu ween ick op u doodt / en op u sterrif-dagh.
Ey! seght mijn waerden Helt / waer is u geesje heene
Waer is dat rintelt licht op heden nu verdweene/
Soo dra Atrop de ziel in Charons veer-ſchuyt gaf/
Waer voertge doen / naer Stycx, af moſtge tot een ſtraf
In 't akelijcke rijck daer d'helſche Koninginne
Geſtoelt ſit / en Mægeer, met alle die Beulinnen/
Steets voeren 't grootſte woordt / zijt ghy in Tarturs kuyl
Of in 't groot ſtigus rijck / heeft d'een of d'ander muyl
Van Serbrus u gevat / ick kan dit niet beſeffen
Dat u het groot gebiedt van Phlegeton ſou treffen/
U kuyſcheyt draeght de kroon / ghy zijt nu in 't vermaeck/
't En zy dat uwen Geeſt nu ſweeſt en roept om wraeck/
Ey! ſpreeck of laet de weet / waer dat u ziel mach ſweven/
Soo mach ick onverlet ſien met u ziel te leven
In Lethes ruyme velt / of vliet van Acheron,
Ick leef al weer in u mijn hoogh vergode Son.
Ick ſal met deſe koord' mijn ondergangh bereyden/
Om u te volgen naer / ick ſal van hier niet ſcheyden
Tot daer u geesje ſweeſt / ick volgh u / zijt geruſt/
Ey! vlucht niet / zijt vernoeght / dit is mijn wenſch en luſt.

Verhanght haer. *Gordijnen toe.*

VYFDE BEDRYF.

Fabianus.

ICk weet niet wie de Vorſt beklagen ſal of ſchelden
Van 't geen is uyt gewrocht / ſy die het ſtuck eerſt melden
Of hy die deſe daedt in ſijne hevigheyt
Volbracht heeft / of ſijn Soon die hem in 't ſnoode feyt
Soo 't ſchijnt vergrepen heeft / de Vorſt weet niet wat maken
Om uyt dit achter-docht en dool-hof te geraken/
Doch evenwel de daedt die blijckt wel: maer de geeſt
Getuyght wat anders / dat daer by yets is geweeſt/
Het Vrouw getimmer is ſeer zeltſaem in hun wercken/
Wie kan haer loos bedrijf en wonderheden mercken:
Wie kan .... Holla ick ſwijgh / ick 'heb met mijn geſicht
D'omſtandighe'en geſien / ick ben wel onderricht/
Doch hoe het is / de Vorſt die is in duyſent ſorgen/
Geen leet ſchijnt hem ſijn doot / maer dat hy hem tot Morgen
Niet heeft geſpaert / dat's hem van ganſcher herten leet/
Wat was 't; ſijn toorne rees / ſijn gramſchap was te heet.

Galenus uyt.

Wie Vorsten wil voldoet; voldoet de wil der Goden/
Mijn Heer het is volbracht het geen my was geboden/
De Prins en sal niet meer sich kanten / noch de lust
Hem overweldigen / sijn lamp is uyt geblust/
Geen geyle brandt en sal sijn hersens meer bekruypen/
Noch sal noyt poogen om door het bedrogh of kuypen
Ter spont te steygeren/ de doot die heeft gemaeckt
Een Dam-schut voor de wil/ 't geluck heeft hem versaeckt.

Fab. De Koningh van 's gelijck; ick sien niet op hem komen
Dan rampen / en 't verdriet dat schiet met snelle stroomen;
En Tygris vloeden op de Vorst / die in sijn hert
Een gansche Leger voert van kommer/ ja de smert
Verdobbelt / en de pijn vermeerdert/ en de plagen
Die schijnt met vollen toom nu op hem aen te jagen/
En 't naer-berouw dat staet gelijck een leger-bendt
Ten kamp gereedt/ en heeft nu op hem aengewendt/
Ick vreese dat hy sal noch schip-breuck moeten lijden;
Vermits dees passyen dat groot gemoet bestrijden.

Galenus. Wat wilt de groote Vorst nu klagen/ of dit stuck
In twijffel trecken/ of het aengenaem geluck
Nu schelden? neen! O neen: sijn hebigheyt en tooren
Die is daer d'oorsaeck van/ hy woude niemandt hooren
Van sijne Vrienden/ die voor onsen Prince sprack/
Sijn gramschap als een vyer / 't geen vlieght deur huys en dack/
Die brulde als een Leeuw/ de yver-min quam woonen
In sijn ontroerde geest/ en wou hem niet verschoonen/
Maer dreef sijn bannis voort/ de smaetheyt van Me-vrouw
Die pord' hem tot sijn doot: Nu komt het naer-berouw/
Die stapt te kort/ doch 't geen gedaen heeft sijn Genade
In sijnen tooren/ 't was gerechtigh: de misdaden
Verdienen straf en wraeck/ insonderheyt te gaen
Soo buyten eedt en plicht: Doch nu is het gedaen/
Soo baet geen na-geklagh/ de Koningh mach hem poogen
Om doen het lichaem uyt sijn herte en sijn oogen/
En leven voorts in vree met sijne Koningin.

Fab. Dat Vaders hert dat niet kan liegen/ heeft de sin
En geest ontroert / nu dat sijn tooren is geweken/
Sijn hert is soo benaut/ onmoog'lijck uyt te spreken/
Geen pijn-banck kan de mensch soo prangen; als sijn geest
En ziel getrocken wert: waer is 't gedacht' geweest;
Dat hy soo onverhoort sijn Sone ginck verwijsen!

Galenus. De smaet/ en hoon/ en spijt die dee de gramschap rijsen/

En

En maeckte sich ten Throon/ die speelde meester van
Sijn gansche ziel: men sagh het breyn/ en hersen-pan
Benevelen door spijt/ en leet/ 't is oock geen wonder
Te smacken door sulcx doen het bovenste tot onder/
Hoe soud' hy in sijn oog' den Soon verdragen/ die
De Moeder vleyt tot min/ en dreyght: de Heerschappie
Die had hy licht daer naer gewrongen uyt sijn handen/
Wegh/ wegh met dit gedrocht'/ de smaetheyt en de schande
Die is te groot/ het gaet de Kroon te na/ en magh
Gansch niet geleden zijn door een soo groot gesagh.
Fab. Ick bid u/ seght my eens/ hoe heeft hy hem gedragen
In 't naed'ren van de doodt? Galenus. Hy dee niet dan beklagen
't Verbergen van 't gesicht sijns Vaders: vorder was
Hy mannelijck gemoet/ doch klaeghde oock te ras
Te werden wegh geruckt: en diergelijcke woorden
Dat sprack hy: en soo dra hy doot was door de koorde;
Soo quam Vrouw Dalida/ die seyde/ dat Me-vrouw
De Prince spreken most: het schijnt het naer-berouw
Haer hert beklommen had/ doch mits hy was om 't leven
Soo stontse gansch verbaest/ ja wou te kennen geven
Dat onsen Prince was ontschuldighlijck ter doot
Gedoemt/ door het Gesagh. Fab. Hoe parst hem nu de noot:
Hoe hielt de Vorst sich/ als ghy 't hem te vooren leyde?
Galenus. Verbaest: gansch sinneloos/ en schielijck van my scheyde/
Hy liep na binne-waert/ soo ick en weet niet wat
Bedencken/ 't schijnt 't verdriet dat heeft sijn hersen-vat
Met rampen over-stolpt: dit is wel te beklagen/
Ach! al te zwaer verlies/ wat over-droeve dagen
Beleeft men nu/ eylaes! mijn Prins/ wat pord' u aen
Soo buyten eedt/ en plicht/ en eerbaerheyt te gaen.
Daer komt sijn Majesteyt! en is we'er aen 't bedaren.
Koningh Heer Fabius/ waer is de Koningin gevaren?
Is sy niet in 't Salet? of is-se op het Hof?
Fabius. Ick heb haer niet gesien/ van doen ick nam verlof
In 't scheyden uyt het bosch/ daer by de eycke-boomen.
Koningh. Galenus hebt ghy haer ten Hove niet vernomen?
Men mist de Koningin. Galenus. Genadigh Heer/ O neen/
Ick heb haer niet gesien/ als in het bosch/ in 't scheen
Met onsen jongen Prins: sy sal voorsekers wesen
By Dalida. Koningh. Mijn Heer/ en Fabius/ in dese
Besloten boesem staen twee Legeren ten strijdt/
D'onnooselheyt mijns Soons dat steygert door de tijdt
Ten Throon waert/ 't herte komt inwendighlijck besluyten
't Bedrogh des Konings: stapt daed'lijck beyde buyten;

En haelt de Koningin / en Dalida: 'k moet sien
De grondt van dit geheym. Beyde. Heer Koningh 't sal geschien.
Kon. Vertoeft niet. Fab. Neen mijn Vorst / men blijf in geen gebreken. *Beyde binnen.*
Koningh. Ick haeck naer d'uytslagh / doch ick sal-se beyde spreken
En putten naer 't geheym / hier schuylt wat wonders in/
Oresto is gedoodt / door mijne dolle sin/
Ick heb dees duysterheyt niet willen ondersoecken/
En nu soo is 't te laet / wie sal ick nu verbloecken?
Mijn selven / 't is mijn schult / niet wetend' of mijn Vrouw/
Door eenigh toeval my hier toe bracht / het berouw
Dat komt nu veel te spa / sijn geest is my verscheenen
In 't binnen-hof / mijn Soon die heb ick hooren weenen
In sijn te grooten angst / wat heb ick laes! gedaen/
Dat ick mijn eenigh Kindt te grond' heb laten gaen/
Indien het wijs beleyt het breyn waer by gebleven/
Ick sou met Theseus my soo hebben niet begeven *Gordijnen*
Om mijnen Hypolijt te brengen doen om hals; *gaen open.*
Men steune noyt te veel op Vrouwen / 't is te vals
Veeltijts haer vleyery / mijn Soon is overleden/
Ick ben de Vader beul verbastert van de reden:
Sijn geest getuyght van sijn verdruckt' onnooselheyt:
Hy is met Palemeed' gedoemt en neer geleyt/
Hoe leedt is 't my? ach! kon natuers kracht my versterken/
Ick sou met Promotheus gaen wesen in mijn wercken/
Oresto mijnen Soon / wie staet hier met een koordt
En stroppen om den hals / het is mijn Vrouw / moordt / moordt:
Hier werdt dees oude Vorst van ramspoedt overrompelt/
Komt Pheby duyck / ey duyck / duyck met u kar en dompelt
In Thetis ruyme velt / verberght u hel gesicht
Soo sultge geensins sien 't geen hier is uytgericht/
Heeft dan het bits-geval; en 't ongeluck gesworen
Mijn eyndeloos verderf / heeft 't noot-lot dan beschooren
Te snoeyen mijne stam / en knotten mijnen staet/
Ellendigh Vorst! die nu het groot geluck verlaet:
Nu heeft het voor beschick gestopt sijn oog' en ooren/
Om nu op eenen dagh te gieten uyt sijn tooren/
Zijn wy ten val gedoemt / soo ween vry / ween / ja ween/
Hier staen ick hopeloos / de telg is afgesne'en/
De Vader eerst begon de Stamme af te snuycke/
Nu moet dit va'er-loos kindt; en 't vrouw verlies gaen duycke/
En smooren in 't verdriet: dit lijden valt te hart/
En dees mijn groote druck / en over-geve smart:
Wie komt daer om mijn leet; en pack te helpen dragen?
Dalida. Mijn Heer / u Dienares / die vint haer gansch verslagen/

Door dese grouwelen. Koningh. Ha! valsche hoer zijt ghy 't
Die oock deelachtigh bent dat my de bitse nijt
Dus fel heeft aengeranst / ick sal u nu vermoorden/
't En zy ghy dadelijck met waer en wisse woorden
Bekent dit diep geheym. Dalida. Het gene dat-ge vraeght
Daer weet ick gantsch niet van. Koningh. Ick ben genoegh geplaeght/
Ghy siet wel dat de ramp komt voor den oogst te mayen/
Dus sult-ge d'opper-vorst met geene leugens payen/
Doet kontschap al 't bedrijf / of 'k steeck u met dit stael
Door hert en aderen / dus seght me al-te-mael
Het gene dat-ge weet. Dalida. Ach! wil het my vergeven
Al 't geen ick hebbe aen sijn Mayesteyt bedreven.
Koningh. Wat hebt-ge dan gedaen. Dalida. Och! niet met al mijn Vorst.
Koningh. Soo druck ick met dit stael door u vervloeckte borst/
Ick weet'et dat ghy 't weet / de geest van mijnen Soone
Heeft my geopenbaert. Dalida. Soo wilt my dan verschoone
Dees arme Vrouw / ick weet voor vast de Koningin
Verliest was op de Prins. Koningh. Vervloeckte Duyvelin/
Verbastert en vervremt van trouw-plicht / toont my teken
Hoe ghy quaemt tot de weet. Dalida. Sy sond' my om te spreken
De Prins / doch in het kort / soo wierd' ick af-gericht.
Koningh. Vervloeckte Koppelster / vergeet-ge soo de plicht
Die ghy my schuldigh waert / ghy hebt den raedt beschoozen
Met dese Tygerin. Dalida. Betemt u grooten toozen/
Wilt my ontschuldigen: Genaed' / genaed' / genaed'.
Koningh. Dat u den Donder sla / voor u vervloeckte daedt.
Dalida. A my! ic sterf / a my! * Kon. Gy Bossen schudt u boomen/ *Door-steeckt haer.
Ghy Triton, blaest mijn ramp / en ruyst ghy beeck en stroomen/
Kom / doet een klaer vertoogh van mijn te groot verdriet/
Ghy Bergh-goon / merckt eens aen wat dat hier is geschiet:
Ghy dieren groot en kleyn; door-dreunt deur al de wouden/
En schreeuwt mijn rampen uyt / en hoe het my berouden
Het geen ick heb gedaen; door het verduybelt lidt:
Het leetschap 't gene nu in 't hert verborgen sit;
En kan dees oude Vorst in eeuwigheyt niet uyten/
Den last die druckt mijn ziel en werdt geprangt om buyten
Sijn wooninge te gaen / Oresto ach! mijn Soon:
Ach! mocht ick voor mijn kindt nu sterven duysent doon/
Hoe garen soud' ick my tot desen ganck bereyden/
Hoe blijde sou dees Vorst van dese werelt scheyden/
Wanneer ick door mijn doodt hem mochte sien herstelt
In sijnen ouden staet / maer laes! hy is gevelt/
Oresto mijnen Soon / de gramschap heeft u leven
Doen sneuvelen / mijn kindt wat heb ick doch bedreven:

Daer leyt de doode romp door mijnen last vermoort/
Onlijdelijcke pijn / ghy zijt in 't bloet versmoort:
O! wee / ô! herten wee / gepijnight door 't geweten/
Oresto waerde Soon/ de schult-plicht is vergeten/
Ick ween een silte zee op 't Lichaem van mijn kroost/
Daer light de Stam geknot / daer light nu al mijn troost
Bedoven / daer soo licht mijn Kroon in d'as begraven/
Amy! Oresto ach! of nu de Goden gaven/
Te storten sijne ziel in 't lichaem / ach eylaes!
Wat spreeckt mijn losse tong niet anders als een dwaes:
Hy heeft'et al gele'en/ mijn hoop die is verloren/
Hy sweeft in vreught: en ick die moet in druck versmoren/
Oresto/ ach! mijn Soon Oresto/ ach! mijn kint/
O trouwen Jongelingh / die Vader heeft bemint
Tot midden in de doot/ u kuysheyt heeft gedragen
De waerde ziele op des Hemels Zege-wagen/
Ghy woude liever gaen in 't over-groot verdriet;
Als tegen my te doen yets 't geen de plicht verbiet.
Oresto/ ach! mijn Soon/ hoe heb ick in mijn tooren
Dus qualijck u beloont/ mijn Kindt/ mijn Uyt-verkooren!
Wat heb ick uyt-gerecht! waer was 't gehoor/ 't gesicht/
Dat ick door loose list my smackte uyt mijn plicht:
O! pijn-banck voor de ziel/ ghy Tygers / en ghy Leeuwen/
Ghy Monsters vande zee/ ghy mooght wel luyde schreeuwen/
En zijn getuygen/ ghy zijt beter als de geen'
Die moorden doet sijn kindt door ongegronde re'en:
Wat snoode vonden/ ach! wat Cham in Tartaryen;
Of Turck heeft soo gebracht sijn eygen Kroost in lyen;
Als desen/ die natuur versaeckte/ door 't gehoor:
't Was licht-geloovigheyt; daer door ick hem verloor:
Noch is het niet genoegh/ de over-bittre rampen
Die willen vorder in/ om nu aen-boort te klampen
Dees roeckeloose Vorst: ja komt vry zee/ en aerdt/
Bedeckt my/ want ick ben u beyde niet meer waert
Te dragen: ruckt my wegh ghy schuw' en tamme dieren/
Ghy zijt mijn vyant/ hoort! hoe dat de Beesten tieren/
Den Leeuw die blicker-tandt/ den Beir die loert op 't aes/ racst.
Bey! luystert na 't geschreeuw/ wat hoor ick daer geraes
Van Krayen in het woudt/ de Tyger komt gevlogen
Om sijn scheur-siecke poot/ te slaen sonder medoogen
In 't rif en ingewandt/ hou! segh ick/ wacht u beurt;
Tot dees rampsaligen sijn borst heeft uyt-getreurt:
Kom/ ranst eerst aen de geen' die op de kuysheyt loerde
Van mijnen Soon/ en die door list dees Vorst verdoerde:

Hier

Hier is het Raben aes / komt tsa ghy Krayen koomt/
Hier is een leck're prop / en weest doch niet beschroomt/
Ick laet u willigh toe / maeckt daer twee holle winck'len
Daer eerst de min in kroop: ghy wolven siet de schinck'len
Beset van 't dertel vleesch / knaut / knaut / ick bid u knaut
De herten / die mijn hert gemaeckt heeft soo benaut/
Tast toe waer toeft-ge na / tast toe die geyle leden/
Kom vatse naer verdienst / tast toe / ick ben te vreden/
Verscheurt het rouwe vleesch / en sleept de beenen met
De darmen in u hol / wie is't die't u belet/
Ghy geyle Hoer / ghy snoo / wie duyvel heeft u zinnen
Aldus getransformeert om mijn Soon te beminnen/
Hoe dorstge soo de echt verbreken / en noch staen
Naer sijnen ondergangck / hoe dorstge vorder gaen
Te trachten naer u doodt / hoe dorst-ge buyten reden/
Om wraeck van dese moort / de handt slaen aen u leden/
Hoe dorst-ge dit bestaen te nemen strop en koort/
En wick'len in de schult van dees'; en eygen-moort/
O! alder-grouwelen / ha! wreede die de wetten
Soo schandelijck vertreedt / en komt de ziel te setten
In een te droeven wee / het lichaem 't geen de aert
Niet waerdigh is/ dat staet verbeurt om met der vaert
Ter galge-waert te gaen / laet Stygus heerschappyen
Den Charon slepen wech dit lichaem / laet verblyen
Het onder aertsche volck / dit sal zijn een bancket
Voor Proserpijn, en't moet voor Pluto zijn geset/
En soo't niet wesen mach soo laet haer dan gebieden
In Tartars kolck te gaen by al de swarte lieden/
Komt Hecate, en draeght haer by den Phlegeton,
Komt sleep dees krengen wech / brenght 't lijf den Acheron,
Of vintge swarighеyt soo brenghtse in de zalen
Van Radamantus, soo sal hy door de fatalen/
Haer loonen naer verdienst: Waer blijft-ge Minnos, houw
Wie komt daer voor 't gesicht. *Richard, Hansius uyt.*

Richart. U dienaers die getrouw
Steets zijn sijn Majesteyt. Koningh. Komt ghy my mee bestryen/
Wie zijt-ge Tisiphoon? waer zijn u raserнyen/
Verraders die my komt bespotten / en mijn smart
Niet aen en treckt: ick stoot u beyde door het hart: Binnen.
Mijn vreughde nu bestaet om in mijn druck te klagen
Mijn eyndeloos verdriet in dees mijn oude dagen:
Ha! noot-lot: moet dees Vorst op eenen dagh nu sien
Sijn ramp en ondergangck / wat dat men siet geschien

Ten hove: kan men hier seer naecktelijck aenschouwen/
Wie daer? Fabianus, Galenus, Richart, Hansius.
Fab. U dienaers. Koning. Ja/mijn dienaers. Fab. Die getrouwe
Al tijdt sijn Hooghheyt zijn / het is mijn leedt mijn Heer
U overgroot verlies. Koningh. Verlies? Fab. Ey! doet 't geweer
Heer Koningh uyt gesicht. Koningh. Kom wilt wat by my blijven/
Heer Fabio / siet daer d'onsalighst' van de Wijven.
Fab. Mijn hert in my verschrickt / wat grouwelijcker stuck/
Beschout het oog en oor. Galenus. Hoe heeft het ongeluck
Den Koningh aengeranst. Koningh. Ghy hebt bey oog en ooren/
Soo laet mijn redenen / u hert en breyn doorbooren/
En u bewegen / om te weenen met de geen/
Die nu wel reden heeft om weenen / ween: ey! ween:
En stort een beecke vloet van biggelende tranen
Op't lichaem van mijn kroost / laet ick u bey vermanen
Tot mede-doogenthëyt / maer siet eerst aen dees Vrouw/
En wilt wat naderen / en merckt het groot berouw
Dat sich te laet vertoont / ick heb door 't licht gelooven/
Mijn Sone door een koord' de ziele doen berooven/
En dese koppelster besmet aen dese daet/
Die heeft haer loon en straf voor haer bedreve quaet:
Galenus / siet ick ben gelijck een schip / gedreven
Door een Orcaense buy: Ay! Soon / wilt my vergeven
Dees snoode daet: eylaes! 'k beklaegh u datge bent
Voor 't Ooghsten af-gemaeyt; in 't midden van u lent.
Fab. Ha! over-wreedt besluyt / den blixem moet haer sengen;
Die soo een Jongen Heldt door Moordt-lust om doet brengen/
En jaeght haer in 't verderf: wat dolheyt heeft dit hart
Beseten / dat sy 't Rijck / en staet / en Kroon verwart.
Galenus. Wie sal het Rijcks gebiedt dan schragen en dan schooren/
Wanneer-ge hebt vol-leeft. Koningh. Den Rijcx troost is verlooren/
Mijn tijdt is nu vol-toyt mijn lust het landt niet meer
Te stieren in sijn plicht / de hoop die licht ter neer
Gesneuvelt door de strop / ô Fabio wy sullen/
Nu op dees droeven dagh / de werelt gaen vervullen/
Met dees geschiedenis / wat penn' of wat penceel?
Sou beelden af op doeck of op een Tafereel/
Dit al te droef vertoogh / mijn Fabio laet weten
Perfect naer mijne doodt / dit doen aen de Poëten:
Dit sal een Treur-spel zijn met d'aenvangh van den dagh/
Soo krijght den handel klem: en in den ommeslagh/
Daer toont sich Hydra in / men late de Tooneelen
Verplaetsen 't Hof en 't Bosch / en vorder moet men speelen/
Hoe

Hoe dat de Coningin / door geyle minne / ſocht
De Min van mijnen Soon: en hoe hy is gerocht
Om-hals / door haer bedrijf: en vorder moetmen komen;
Hoe ſy door eygen handt haer 't leven heeft genomen/
En hoe dat Dalida haer ſelfs gebruycken liet
Tot Koppelſter / en voort hoe dat'et is geſchiet/
Dat ſy door 't blancke ſtael het leven moeſte derven/
En hoe ſijn Majeſteyt de doodt ſocht door het ſterven/
En hoe ick heden klaegh / dit al-te-mael in 't kort
Moet werden af-gebeeldt. Fab. Heer Koningh / 'k bid u ſchort
Dees redenen / ſchep moet / wilt uwen druck bedwingen/
Dees fout is niet t'herdoen / ſoo moet-ge deſe dingen
Gaen nemen in 't gedult. Koningh. Wat ſegt-ge daer / hoe ſal
Ick ſtappen over 't leet / hoe ſou men ſoo een val/
En ſwaren donderſlagh / en over bitt're rampen
Vergeten / neen: ô! neen / of komt-ge met my ſchampen?
Of ſpot-ge met mijn ſmart? of gaet het u niet aen
Het geen ick lijden moet? of hebt-ge oock door 't raen;
Beſtemt om mijnen Soon met deſe looſe hoere
Te dooden / en door liſt my weten te vervoeren
Tot ſulcken booſen daet / om hier door in de gunſt
Van u Vorſtin te ſtaen: de Machi'velſe kunſt
Die maeckt ſich meeſter in de Koninckljjcke Hoven/
Soo ſiet men 't Radt om laegh; en dan eens weder boven/
Soo raeckt Bedrogh ten Throon / de verweloofe Haet
Die kruypt al heymelijck: ſoo tracht men na de Staet;
Door omme-wegen / en door over-booſe daden/
De Trouw is krachteloos: A my! ick ben verraden/
Men loert vaſt op mijn Rijck.
Richard. Wat dolheyt komt hem aen/
Dat hy ſoo onverwacht komt buyten ſpoor te gaen!
Hanſ. Het naer-berouw dat brenght den Vorſt ſoo aen het raſen.
Koningh. Hoe / raſen! ben ick dan een van de groote dwaſen?
Soo ben ick onbequaem om Volck'ren te gebien/
Ick ruym den Setel op / ſoo machmen voortaen ſien
Wie dat dit groote Rijck veel beter ſal regeeren;
Als ick ſteets heb gedaen: Hou! moet ick dan verweeren
Mijn leven? ja / ick moet / en ſal den Hel-hondt ſlaen;
Tot hy van hier vertreckt / ghy rekels blijft-ge ſtaen/
Om ſteuren mijnen druck / dat ſou de Vorſt verwond'ren/
Ick raeck met Jupiter aen 't blix'men / en aen 't dond'ren.
Fab. Ick bid den grooten Vorſt / laet u ten beſten ra'en.
Koningh. Ick ſal my redden / en u 't hooft ontſtucken ſlaen.

Fab. Ick bid u andermael / ey! wilt doch eens bedaren.
Koningh. Nu hemel / aerd' / en zee is op my uyt-gebaren:
Dat u den Donder plet / ge-sult-me laten staen
Beklagen mijn verdriet: Verraet / ick ben verraen:
Mijn dienaers soecken my tot mijnen val te bringen. *Vatten de Koningh.*
Fab. Een yeder die dit siet / die sal de tong bedwingen. *Binnen.*
„ Hier leert men al gelijck hoe dat door geyle min/
„ Den menschen staet verbalt en komt tot dolle sin. Binnen.

J. CLAERBOUT.

SONNET,
OP
ALEXANDER de GROOTE.

DEn wack'ren Jongeling, door yver aen-getoogen,
Die treckt sijn moedig heyr den Vyant in 't gesicht,
En komt vast naerderen; tot dat hy is soo dicht
Dat hy het *vvitte* siet van Koningh DARY oogen,
Die door 't verlies en schrick angst-vallig is gevlogen
Na Babel: en heeft we'er sijn volck'ren op-gelicht,
Dien ALEXANDER siet dees saeck vol van gewicht,
Hy maeckt de heyr-baen klaer om doen naer sijn vermogen.
En schoon het groot getal van 't PERSIAENS gewelt;
Geen vrees beklemt de ziel: hy maeckt 't bebloede velt
Gelijck een stroom: en volght sijn vyandt op de hielen,
En parst den PERS', dat hy blijft bijster, en ontstelt,
En ameloos, en laet dien wijdt-beroemden Helt
De Zege, en het Rijck, en van ontelb're zielen.

J. C.

EYNDE.

Tot de Lief-hebbers.

Folio 16. lin. 1. staet;
En blincken als Jupijn op sijn ver-gode zalen:
leest;
Als Juno stadigh blinckt op haer vercierde zalen:
Fol. 18. l. 34. staet; 't Is verdwenen. leest; Is 't verdwenen!
Gelieft andere mis-stellingen ten goeden te duyden / En vaert wel.